

หนังสือกลอนวัยรุ่นของไทย ในมิติทางสังคมวิทยาวรรณคดี*

นัทธชัย ประสานนาม**

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาหนังสือกลอนวัยรุ่นของไทยผ่านมิติทางสังคมวิทยาวรรณคดีอันได้แก่ ตัวบท ผู้เขียน ผู้อ่าน และบทบาทของสำนักพิมพ์ โดยมีสำนักพิมพ์ไทยใหม่เป็นกรณีศึกษา ผลของการศึกษาพบว่าหนังสือกลอนวัยรุ่นมีลักษณะเด่นคือ ตัวบทมีการใช้จินตภาพที่เกี่ยวกับธรรมชาติ เครื่องหมายวรรคตอน ลายมือ และภาพประกอบที่มีลักษณะเฉพาะตัว ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนกลอนวัยรุ่นกับผู้อ่านมีลักษณะพิเศษคือผู้อ่านสามารถเปลี่ยนฐานะไปเป็นผู้เขียนและผู้คัดเลือกได้โดยใช้ตัวบทเป็นช่องทาง ทั้งนี้ความสัมพันธ์ทั้งหมดอยู่ภายใต้การควบคุมของสำนักพิมพ์ที่ทำหน้าที่กำหนดหลักของการประพันธ์ สร้างและอุปถัมภ์นักเขียน รวมทั้งส่งเสริมการขาย จึงกล่าวได้ว่าทั้งความเฟื่องฟูและความเสื่อมถอยของกลอนวัยรุ่นล้วนเกิดจากอิทธิพลของสำนักพิมพ์ในฐานะองค์กรปกครองโลกของวรรณกรรม

* บทความนี้ปรับปรุงเพิ่มเติมจากภาคนิพนธ์รายวิชาการศึกษาวรรณกรรมไทยเชิงสังคมและวัฒนธรรม หลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาการศึกษา ปริญญาโท ปีการศึกษา ๒๕๔๕ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.โกศลรุ่ง อามระดิษ ผู้ให้คำแนะนำในการศึกษาหัวข้อนี้

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาและคติชนวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทนำ

ในปัจจุบัน นักวิชาการลงความเห็นว่าคุณภาพสัมพันธวิธีระหว่างวรรณคดีกับสังคม นั้นมีอยู่จริง การศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง หนึ่งในทฤษฎีสำคัญที่ใช้ศึกษาวรรณคดีกับสังคมคือ “สังคมวิทยาวรรณคดี” (Sociology of Literature)

สาเหตุที่ทำให้เกิดวิชาสังคมวิทยาวรรณคดีขึ้นมาเพราะนักวรรณคดีศึกษา ค้นพบว่า “วรรณกรรมมีอาณาเขตเฉพาะของตัวเอง และเป็นกิจกรรมที่เป็นเอกเทศ มีระเบียบแบบแผนในการผลิต กำหนดบทบาทและโครงสร้างในการดำเนินงานได้เอง” (กรรณิกา จรรย์แสง ๒๕๔๕ : ๑๑๔) ดังนั้นการมองวรรณกรรมตามทฤษฎีนี้ น่าจะเป็น การมองทั้งความสัมพันธ์กับสังคมภายนอกของวรรณกรรม และมองที่วรรณกรรมใน ฐานะที่มีสังคม มีโลกเป็นของตัวเอง

ในโลกของวรรณกรรมมีสิ่งประกอบกันคือ ผู้สร้าง ตัวบท และผู้เสพหรือผู้อ่าน (Public) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง ๓ ก่อให้เกิดวงจรอันซับซ้อนในโลกวรรณกรรม เป็นวงจร ที่เกี่ยวเนื่องกับศิลปะ เทคโนโลยีหรือวิทยาการ รวมทั้งธุรกิจการค้า และเมื่อเราพิจารณา จากวงจรนี้ในแง่ของผู้สร้างสรรค์ สิ่งที่เราอาจศึกษาได้คือการตีความหมายที่ผู้สร้าง วรรณกรรมต้องการจะสื่อไปยังผู้อ่าน การตีความทั้งในแง่อารมณ์ความรู้สึกและความ หมายเชิงปรัชญา ในด้านผลงานวรรณกรรมเราอาจพิจารณาในแง่ของสุนทรียภาพ ลีลา ภาษาศาสตร์และกลวิธีทางวรรณศิลป์ต่างๆ ส่วนกลุ่มผู้อ่านและสภาพแวดล้อมอื่น เราก็อาจ ศึกษาวิวัฒนาการของกลุ่มผู้อ่านตั้งแต่อดีต ความสำคัญของกลุ่มผู้อ่านในด้านการเมือง สังคม ตลอดจนเศรษฐกิจ (สุรางค์ จันทวานิช ๒๕๒๖ : ๑๐)

นอกจากองค์ประกอบทั้ง ๓ ประการที่กล่าวถึงข้างต้นแล้ว นักสังคมวิทยา วรรณคดียังให้ความสำคัญแก่สำนักพิมพ์อย่างมาก เพราะสำนักพิมพ์ทำหน้าที่เสมือน “นายทวาร” (gatekeeper) สำนักพิมพ์เป็นด่านแรกที่ควบคุมดูแลความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้อ่านกับงานเขียน สำนักพิมพ์อาจสกัดกั้นต้นฉบับไม่ให้เข้าถึงตลาด หรืออาจระงับการ เผยแพร่ในขั้นตอนก่อนพิมพ์ เมื่อหนังสือตีพิมพ์แล้วชะตากรรมของหนังสือจะถูกส่ง

ต่อให้แก่ทายาทคนอื่น ๆ เช่น ผู้จัดการฝ่าย นักวิจารณ์ และบรรณาธิการ (John Hall ๑๙๗๙ : ๑๐๑)

ในกรณีของหนังสือกลอนวัยรุ่นของไทย สำนักพิมพ์เข้ามามีอิทธิพลในโลกของวรรณกรรมมากกว่าวรรณกรรมประเภทอื่นอย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่การกำหนดแนวทางการประพันธ์ การสร้างนักเขียน ตลอดจนการส่งเสริมการขายในรูปแบบต่างๆ ที่ทำให้หนังสือกลอนวัยรุ่นแพร่หลายออกไปในวงกว้าง บทความนี้จึงมุ่งศึกษาหนังสือกลอนวัยรุ่นไทยผ่านมุมมองของสังคมวิทยาวรรณคดี โดยมีสำนักพิมพ์ไยใหม่เป็นกรณีศึกษา เนื่องจากสำนักพิมพ์นี้เป็นสำนักพิมพ์ที่ครองตลาดของหนังสือกลอนวัยรุ่นมานานกว่า ๑๐ ปี

สำนักพิมพ์ไยใหม่ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยมีอภิสิทธิ์ กัมพลาวลีเป็นผู้บริหาร ผลงานเล่มแรกของสำนักพิมพ์คือ *ไขว่คว้าด้วยใจ* ไยใหม่ยึดแนวทางการผลิตหนังสือกลอนสำหรับวัยรุ่นตอนต้นเป็นหลัก (<http://www.yaimaibooks.com> [๘ พฤษภาคม ๒๕๔๙]) หลังจากพบว่าหนังสือกวีนิพนธ์ที่มีคุณค่านั้นไม่มีผู้อ่านแพร่หลายเท่าที่ควร สำนักพิมพ์ประสบความสำเร็จอย่างมากเมื่อตีพิมพ์สมุดมิตรภาพหรือสมุดเฟรนด์ชิปรวมกับบทกลอนอยู่ในเล่มเดียวกัน จากนั้นจึงผลิตสมุดจด สมุดบันทึกและอนุทินเป็นสินค้ารุ่นต่อมา (อภิสิทธิ์ กัมพลาวลี ๒๕๔๕, สัมภาษณ์)

สำนักพิมพ์กระตุ้นให้หนังสือกลอนวัยรุ่นเฟื่องฟูเป็นอันมาก จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อสำนักพิมพ์หันไปให้ความสำคัญแก่หนังสือประเภทอื่น เริ่มจากความเรียงเสนอแง่คิดจากประสบการณ์ ที่มียอดตีพิมพ์จำหน่ายถึงเดือนละ ๕,๐๐๐ เล่ม (<http://www.yaimaibooks.com> [๘ พฤษภาคม ๒๕๔๙]) ต่อมาสำนักพิมพ์จึงเริ่มผลิตหนังสือเด็กและหนังสือแนวจิตวิทยาพัฒนาตนเองตามลำดับ ด้วยเหตุนี้ หนังสือกลอนวัยรุ่นจึงค่อยๆ เลือนหายไปจากโลกวรรณกรรมเพราะปราศจากการอุปถัมภ์ของสำนักพิมพ์

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งสำรวจเส้นทางของหนังสือกลอนวัยรุ่นตั้งแต่ครั้งรุ่งโรจน์จนถึงกาลเสื่อมถอยเพื่อแสดงให้เห็นโลกที่สมบูรณ์ในตัวเองของวรรณกรรม ข้อมูลของการศึกษารวบรวมจากหนังสือกลอนวัยรุ่นจำนวน ๒๕ เล่ม การสัมภาษณ์ผู้ที่

ทำหน้าที่เป็นทั้งบรรณาธิการและนักเขียน การสนทนากับเจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาดของสำนักพิมพ์ รวมทั้งบทสัมภาษณ์และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่ประชาสัมพันธ์สินค้าของสำนักพิมพ์ไปไหม

ลักษณะสำคัญของหนังสือกลอนวัยรุ่น

สังคมวิทยาวรรณคดีให้ความสำคัญแก่ตัวบทมาก ดังที่ John Hall (1979 : 47) กล่าวถึงความสำคัญของตัวบทหรือตัวของหนังสือเอง (books-in-themselves) ว่าเป็นสิ่งที่ต้องวิเคราะห์ให้ถ่องแท้เป็นอันดับแรก เพราะจะไม่มี การสรุปใดเกิดขึ้นได้โดยปราศจากการวิเคราะห์ดังกล่าว บทความนี้จึงขอกกล่าวถึงลักษณะสำคัญของกลอนวัยรุ่นเป็นอันดับแรก

สาเหตุที่เรียกงานเขียนกลุ่มนี้ว่า 'หนังสือกลอนวัยรุ่น' เหตุผลได้มาจากการสัมภาษณ์ นักเขียนกลอนวัยรุ่นประเมินว่างานเขียนของตนนั้นต่างจาก 'ร้อยกรอง' (ทาโร ๒๕๔๖, สัมภาษณ์) นักเขียนกล่าวว่า การที่เรียกงานเขียนของตนว่าเป็น 'กลอน' นั้น เพราะกลอนเป็นคำที่เรียบง่ายและแสดงออกถึงความเป็นวัยรุ่นได้เด่นชัดกว่า และอาจเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาของการประเมินค่า อันจะนำไปสู่การโต้แย้งที่ว่างงานเขียนประเภทนี้ถึง 'ชั้น' ของร้อยกรองหรือไม่

ก่อนจะมาเป็นหนังสือกลอนวัยรุ่น

ต้นกำเนิดของหนังสือกลอนวัยรุ่นอาจสืบย้อนได้ไปถึงร้อยกรองแนวพาฝัน (Romantic Poetry) ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงที่มีนักเขียนใช้ร้อยกรองขนาดสั้นแสดงออกทางอารมณ์ในช่วง พ.ศ. ๒๔๔๒-๒๔๔๕ (อวยพร มิลินทางกูร ๒๕๑๘ : ๑๖๙-๑๗๐) เช่นเดียวกับช่วง พ.ศ. ๒๔๘๘-๒๕๐๖ ร้อยกรองแนวพาฝันเฟื่องฟูมาก มีผู้กล่าวว่าร้อยกรองแนวนี้อาจเรียกว่า 'กลอนสายลมแสงแดด' ที่เป็นเช่นนั้นเพราะเนื้อหาจะให้น้ำหนักที่การพรรณนาอารมณ์ความรู้สึกและธรรมชาติเป็นหลัก ผู้สร้างงานในช่วงนี้ส่วนใหญ่เป็นนิสิตนักศึกษามีการรวมกลุ่มกันของนักกลอนหลายกลุ่ม เช่น ชุมชมวรรณศิลป์ใน

มหาวิทยาลัย นักกลอนนิลิตนักศึกษาที่สำคัญในช่วงนี้มีหลายคนด้วยกัน เช่น มะเนาะ ยูเด็น ประยอม ซองทอง ภิญโญ ศรีจำลอง ดวงใจ รวิปริษา แม้แต่ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ก็เกิดจากยุค 'เพื่อความรัก' ในช่วงนี้เช่นกัน (สุมาลี วีระวงศ์ และคณะ ๒๕๕๔ : ๑๔)

ต่อมาได้เกิดกระแสของกวีนิพนธ์ขนาดสั้นที่ไม่เคร่งครัดฉันทลักษณ์และไร้ฉันทลักษณ์ งานกลุ่มนี้มีผู้เรียกว่ากลอนเปล่า มีกระจายอยู่ตามนิตยสารต่างๆ ที่ได้รับความนิยมในหมู่คนรุ่นใหม่ เช่น ลลนา แพรว เบี้ยว รถไฟดนตรี ้วยหวาน สดาร์พิก

เปิดคอลัมน์ประเภท 'ที่ตรงนี้คุณเขียน' ให้นักอ่านวัยรุ่นส่งผลงานเรียงร้อยถ้อยคำมาตีพิมพ์ ผลงานของนักเขียนบางคนได้ตีพิมพ์รวมเล่ม เช่นผลงานของปะการังและลูกน้ำ เคยติดอันดับหนังสือขายดีประจำเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ (ถนนหนังสือ ๒๕๒๗ : ๒๔) อ้างถึงใน สุมาลี วีระวงศ์ และคณะ ๒๕๔๔ : ๒๕)

การรวบรวมผลงานนี้มีทั้งที่เป็นงานที่ตีพิมพ์แล้ว หรือที่เขียนขึ้นใหม่ตีพิมพ์ในรูปแบบหนังสือปกอ่อนโดยเน้นที่ชื่อ ปก และรูปเล่มสวยงาม มีทั้งที่เป็นไปในแนวพาฝัน เช่น *คืนค่ำ น้ำค้าง และเพลงฝัน* ของ ปะการัง *อันเนื่องมาจากความรัก* ของ อริน และแนวอื่นๆ เช่น *เสนอปรัชญาชีวิตและบันทึกการเดินทาง* (ไพลิน รุ่งรัตน์ ๒๕๓๐ : ๑๓) ลักษณะดังกล่าวนี้อาจสืบเนื่องมาจากร้อยกรองแนวพาฝันในยุคก่อน แม้ร้อยกรองในช่วงนี้เริ่มมีความยืดหยุ่นในเรื่องของฉันทลักษณ์ และความคิดที่น่าเสนอมิเพิ่มขึ้น แต่การแสดงความรู้สึก เป็นต้นว่า ความรักอันบริสุทธิ์ของหนุ่มสาวและการให้ความสำคัญแก่ธรรมชาติในแง่ที่ใช้เป็นจินตภาพสื่ออารมณ์ยังคงอยู่ นอกจากปะการังผู้มีชื่อเสียงแล้วยังมีนักเขียนอีกหลายคนที่เป็นที่รู้จักในหมู่วัยรุ่น เช่น *น้ำตาลบิก คะน้ำ มุ่นแพร และโมรา* (ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง ๒๕๔๑ : ๑๖) ซึ่งงานของนักเขียนกลุ่มนี้จะใช้ฉันทลักษณ์ที่ยืดหยุ่นแต่ไม่ถึงขนาดเป็นกลอนเปล่า ด้านกลวิธีและแนวเรื่องที่เขียนก็เป็นแบบร้อยกรองแนวพาฝัน

หลักฐานที่จะช่วยยืนยันความสัมพันธ์จากร้อยกรองแนวพาฝันสู่หนังสือกลอนวัยรุ่นคือ หลังจากยุคของนิตยสารรุ่น *สลาและเปรี้ยว* แล้ว ในนิตยสารสำหรับวัยรุ่น และนิตยสารทั่วไปยังคงมีคอลัมน์ที่ให้ผู้อ่านส่งผลงานกลอนเข้ามาเพื่อตีพิมพ์ เช่น คอลัมน์เพียงเสี้ยวอารมณ์ ใน *ขวัญเรือน* คอลัมน์ระเบียบฝัน ใน *THE BOY* คอลัมน์สายฝันพันกัน ณ ขอบฟ้าไกล ใน *เธอกับฉัน* คอลัมน์ห้วงคะนึง ใน *วัยน่ารัก* คอลัมน์แบ่งฝัน-ปันใจ ใน *I-SPY* ซึ่งคอลัมน์ทั้งหลายนี้มีทั้งที่เลิกไปแล้วและที่ยังคงอยู่ถึงปัจจุบัน

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งที่ไม่อาจละลืมได้คือ เมื่อพิจารณาเนื้อหาและลีลาการเขียนในกลอนที่ลงตามนิตยสารเหล่านี้เปรียบเทียบกับของไทยใหม่แล้ว ผู้ศึกษาพบลักษณะ

ที่คล้ายกันอย่างเด่นชัด รวมทั้งเกณฑ์การประเมินค่าที่ปรากฏในคอลัมน์แบ่งฝันนั้นใจ
ในนิตยสาร *I-SPY* ที่ต่างจากเกณฑ์เดิมในระบบวรรณศิลป์ไทยบ้าง แต่กลับเป็นไปใน
ทิศทางเดียวกันกับของสำนักพิมพ์ไยใหม่ แสดงให้เห็นพัฒนาการของ 'กลอนวัยรุ่น' ที่น่า
จะมีร่องรอยแนวพาฝันเป็นจุดเริ่มต้น แล้วปรากฏในนิตยสาร ต่อมาจะมีการรวมเล่มมา
บ้างตามสำนักพิมพ์เล็กๆ จนกระทั่งเป็นหนังสือรวมเล่มที่รู้จักอย่างแพร่หลายในนามของ
สำนักพิมพ์ไยใหม่

เนื้อหาของกลอนวัยรุ่น

สุพรรณ ทองคล้าย (๒๕๓๕ อ้างถึงใน ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง ๒๕๔๑ : ๔๖) ได้
จำแนกเนื้อหาวรรณกรรมที่กล่าวถึงอารมณ์รักของวัยรุ่นไว้ ๓ ลักษณะคือ ก่อนรักกัน
ขณะรักกันและหลังจากเลิกกัน ในเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ไยใหม่มีการจำแนกแนวการ
เขียนให้คนส่งเข้ามารับการพิจารณาออกเป็น ๔ แนว ได้แก่ ๑. แนวรักหวานใส ๒.
แนวคิดถึง ๓. แนวเหงา และ ๔. แนวประชด (<http://www.yaimai-creative.com>
[๑๗ มีนาคม ๒๕๕๖]) ส่วนในหนังสือ เขียนกลอนวัยรุ่นรุ่นรวมเล่ม ซึ่งเปรียบเหมือน
“ตำราประพันธ์ศาสตร์” ของสำนักพิมพ์แบ่งแนวของงานเขียนออกเป็น ๖ แนว ได้แก่
๑. ประเภทรักเอย ๒. ประเภทเพื่อนกันสำคัญเสมอ ๓. ประเภทกำลังใจให้คุณ ๔. เพื่อ
ชีวิตสุดซึ้ง ๕. บทกลอนเฉพาะกิจ และ ๖. อื่นๆ อีกมากมาย แต่ในการจำแนกประเภท
ดังกล่าวสำนักพิมพ์ไยได้ชี้ให้เห็นว่าประเภทที่ ๑ และ ๒ เท่านั้นที่ได้รับความนิยม (พิมพ์
น้อย ๒๕๓๘ : ๖๑-๙๐)

เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มเนื้อหาของกลอนวัยรุ่นที่ได้รับความนิยมมีลักษณะ
เฉพาะในการตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางจิตวิทยา (Basic needs) ของวัยรุ่น
และจะมีความสัมพันธ์โดยตรงต่ออารมณ์พื้นฐานของวัยรุ่น อันประกอบด้วย ๑. ความ
รัก (Affection) มีความรักตนเอง ความรักเพื่อน ความรักที่มีต่อบุคคลที่ตนชื่นชมเป็น
พิเศษและความรักเพื่อนต่างเพศ ๒. ความอิจฉาริษยา (Envy and Jealousy) ซึ่งจะ
แสดงออกหลายด้าน อาจเป็นแบบไม่สนใจหรือก้าวร้าว ๓. อารมณ์สุข (Happiness)

๔. อารมณโกรธ (Anger) และ ๕. อารมณกลัว (Fear) (พรพิมล เจียมนาครินทร์ ๒๕๓๙ : ๕๔-๗๐) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

___ มีคำพูดบางคำ ___

ที่ฉันได้เฝ้าแต่เก็บงำเอาไว้

เป็นความรู้ลึกลึกๆ ♥ ของหัวใจ

เธอสัมผัสได้ไหมคนดี

เชื่อ...ว่าเธอสามารถรับรู้

กับสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายในแวตาคู่นี้

ถ้าหากเธอใช้หัวใจอ่าน...ก็จรรู้ในทันที

ว่าคำพูดคำเดียวที่ฉันมีในเวลานี้คือรักเธอ

(พี่ใหม่บ่อย, บรรณธิการ ๒๕๕๒ : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ตัวอย่างที่คัดมาเป็นตัวอย่างของกลอนวัยรุ่นนที่แสดงอารมณ์รัก เนื้อหาของกลอนบทนี้เป็นการแอบรัก ซึ่งอาจใช้เป็นสื่อของความรู้สึกให้เพศตรงข้ามรับรู้ได้ ทั้งนี้เมื่ออารมณ์รักเป็นอารมณ์พื้นฐานของวัยรุ่นแล้ว การต้องเผชิญกับความผิดหวังในความรักจึงนับเป็นเรื่องธรรมดาเช่นกัน อารมณ์ผิดหวังในความรักนี้จะต่างจากอารมณ์แอบรักแบบไม่สมหวัง เพราะการผิดหวังในความรักหมายความว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันในระดับที่เรียกว่ารักได้แล้ว ต่างฝ่ายต่างมีความรู้สึกที่ดีให้กัน คอยอยู่เคียงข้างกันเกือบตลอดเวลาซึ่งเป็นพฤติกรรมของวัยรุ่นทั่วไป การแสดงออกถึงความผิดหวังในความรักมีหลายลักษณะ ซึ่งส่วนใหญ่แสดงออกอย่างฟูมฟาย แสดงความทุกข์ตรมเมื่อความรักความหวังที่เคยมีต้องสิ้นสุดลง แต่ตัวอย่างที่น่าสนใจคือกลอนที่แสดงให้เห็นการเผชิญความผิดหวังอย่างเข้มแข็ง ซึ่งเป็นท่าทีที่น่าสนใจของนักเขียน

เห็นดเห็น้อย...อ่อนล้า

กับการค้นหาความรัก

สุดท้าย...สิ่งที่ใจได้รู้จัก

ก็มีแค่ความที่กักจ่อมปลอม

ดวงดาวมอดดับ

เพียงความมืดมนที่จับตัวล้อม

แต่หัวใจจะไม่ยินยอม

แล้วก็พร้อมที่จะก้าวต่อไป

ฉันจะไม่ท้อ

ความปวดร้าวที่เกิดก้อก็จะสู้ให้ไหว

จะไม่หยุด...แค่เพราะเธอหยุดใส่ใจ

จะขอจุดประกายไฟให้ดวงดาวที่ดับแสงไป...ด้วยตัวเอง

(ณัช ออนอุมาร์ และ DAYDREAM ๒๕๕๕ : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

การกล้าเผชิญหน้ากับความผิดหวังอย่างเข้มแข็งนับเป็นคุณค่าของหนังสือ กลอนวัยรุ่นที่ผู้อ่านจะได้รับ (ทาโร ๒๕๕๖, สัมภาษณ์) ผู้อ่านจะนำประสบการณ์ของตนเองไปทาบเทียบ (identify) กับเนื้อหาในกลอน ส่วนนี้อาจเป็นลักษณะร่วมของสื่อที่แพร่หลายในหมู่วัยรุ่น เป็นบทบาทหน้าที่ (function) สำคัญ เพราะในบทเพลงที่วัยรุ่นฟังก็มีประโยชน์ในแง่การสร้างกำลังใจ สร้างความเชื่อมั่นและถึงขนาดที่เป็นแนวปฏิบัติ (จิรวรรณ กาญจนานันท์ ๒๕๕๐ : ๘๕) บทบาทดังกล่าวถือเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้สื่อเหล่านี้ยังคงอยู่ได้ตลอดมา

ความเหงาและความคิดถึงนับว่าเป็นกลุ่มเนื้อหาที่เด่นอีกกลุ่มหนึ่ง เกิดจากอารมณ์ความรู้สึกของวัยรุ่นที่ต้องอยู่ห่างจากคนรัก เนื้อหาเป็นการแสดงออกซึ่งความเหงา แสดงให้เห็นว่ายามไม่มีคนรักอยู่เคียงข้างกายนั้นทำให้เกิดความรู้สึกเปล้าเปลี่ยว บางตัวอย่างมีการผสมผสานระหว่างความคิดถึงกับความเป็นห่วงทำให้ความรู้สึกที่ได้รับจากกลอนไม่ใช่ความเศร้า แต่ชี้ให้เห็นความอบอุ่นและความสุขในยามที่ได้คิดถึงกัน ดังความว่า

เที่ยงคืนแล้วสินะ

บ้านนี้เธอจะหลับตาหรือยังหนอ
คนทางนี้...น้ำตายังคลอๆ
นั่งนับดาวรอเธอกลับมา
คิดถึงแก้มอุ่นที่แนบหมอน
ใบที่เธอหนุนนอนตรงมุมผ้า
อยู่ทางนั้นเป็นอย่างไรคนไกลตา
คืนนี้อยากไปหาเธอจัง ♥ คนดี
เธอจะรู้บ้างไหม___ใครยังรัก
เป็นห่วงเธอมากๆ เลยตอนนี้
หัวใจ...ยังไม่เคยห่างเธอเลยสักนาที
ความรัก ความผูกพันที่เคยมี...ยังเป็นของเธอ

(น้ำหวาน ๒๕๕๔ : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

นอกจากตัวอย่างข้างต้นทั้งหมดแล้วยังมีเนื้อหาเกี่ยวกับเพื่อนที่ถ่ายทอดเป็นกลอน เนื้อหาส่วนนี้ น่าจะมาจากการทำสมุดมิตรภาพซึ่งเป็นสินค้าของสำนักพิมพ์ไยไยใหม่ ในระยะเริ่มแรก จนถึงปัจจุบันเนื้อหาของกลอนที่ว่าด้วยเรื่องเพื่อนจะไปประดับประดาอยู่ตามสมุดมิตรภาพดังกล่าว มากกว่าจะเป็นแนวเรื่องหลักของการรวมเล่มหนังสือกลอน

ในหมู่วัยรุ่น เพื่อนมีความสำคัญ มีความผูกพัน ในบางกรณีมีมากกว่าคนในครอบครัวเสียอีก ความรักเพื่อนนี้เป็นอารมณ์พื้นฐานของวัยรุ่นดังที่นักจิตวิทยากล่าวเสมอ การถ่ายทอดเรื่องเพื่อนส่วนใหญ่เป็นการระลึกถึงประสบการณ์ในสมัยเรียนสำหรับคนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว และจะเป็นสิ่งที่จะเก็บไว้เป็นความทรงจำอันงดงามของคนที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา กำลังจะต้องพลัดพรากจากเพื่อน และโรงเรียนอันเป็นสถานที่ที่ใช้ชีวิตในแต่ละวันมากกว่าที่บ้าน ดังกลอนบทที่คัดตมานี้ที่แสดงออกถึงการระลึกถึงอย่างมีความสุข ไม่ใช่ความเศร้าหรือเดี๋ยวเดียว ดังความว่า

เพื่อนักเรียนตัวเก่า

วันนี้ดูไม่ขาวเหมือนวันนั้น

๕ คงเพราะถูกเขว่นเก็บมานาน

รอยปากกาที่เพื่อนๆ ซีดเขียนกัน...ดูจางไป

ยืนมองกระจกเงาคิดถึงเด็กคนนั้น

หยิบเสื้อตัววานวัน...มาสวมใส่

รู้สึกคับลงจัง ♥ ใส่ไม่สบาย

เพราะเราโตขึ้นมากมาย...ทุกๆ ที่

ถอดเสื้อพับวางไว้อย่างเหงๆ

เรื่องราวเก่าๆ ของเรา ถูกรวมเอาไว้ตรงนี้

โรงเรียนที่เหมือนบ้านอีกหลัง เพื่อนๆ ที่เคยต่างพูดคุยกุยพาที่

จะเก็บเอาไว้เป็นความทรงจำที่ดี...ตลอดไป

(น้ำหวาน ๒๕๔๔ : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

นอกจากเรื่องของเพื่อนที่เป็นความทรงจำของวัยรุ่นในสมัยเรียนแล้ว เรื่องราวของครูอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนเหล่านั้นก็ถูกถ่ายทอดออกมาเป็นบทกลอนเช่นกัน ลักษณะการแสดงออกส่วนใหญ่จะเป็นการน้อมระลึกถึงพระคุณของครูรวมทั้งความสำนึกผิดที่เกิดขึ้นภายหลังที่ได้ก่อเรื่องไม่ดีในสมัยเรียน ลักษณะการเรียบเรียงเรื่องราวที่ว่าด้วยครูเท่าที่พบมีลักษณะเกือบจะเป็นสูตรสำเร็จ ดังตัวอย่างที่จะแสดงให้เห็นดังนี้

ไม่เคยรู้สิกรู้สา

เข้าใจว่า...อาจารย์ทำตามหน้าที่

เวลาลูกศิษย์ทำผิด...ก็ต้องตี

ไม่เคยลี้ขี้กับความหวังดีของอาจารย์

เด็กดี...ขอบลองดี

นอกจากซีเลื้อยในสมอง...ก็มีแต่คิดจะสนุกสนาน
ลูกศิษย์ตัวร้าย...เหลือรับประทาน
วันนี้...ซาบซึ่งจึงมากราบขอขมาอาจารย์...
...อย่างเป็นทางการด้วยหัวใจ ♥

(Venus ๒๕๕๔ : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

เนื้อหาอีกกลุ่มหนึ่งคือเนื้อหาที่ว่าด้วยเรื่องของครอบครัว หรือลักษณะการ
แสดงออกถึงการรู้คุณบุญพาวี ซึ่งเป็นส่วนที่ช่วยย้ำเตือนให้วัยรุ่นระลึกถึงความสำคัญ
ข้อนี้ โดยผู้เขียนจะแทรกไว้ท้ายเล่มประมาณ ๑-๒ บท เนื้อหาส่วนนี้นักเขียนเองมองว่า
เป็นคุณค่าของกลอนวัยรุ่นที่ไม่ได้มีแต่เรื่องความรักเท่านั้น (ทาโร ๒๕๕๖, สัมภาษณ์)
เนื้อหาส่วนนี้อาจประเมินให้เป็นบทบาทหน้าที่ของกลอนวัยรุ่นในฐานะสื่อที่ปลูกสร้างค่านิยม
ที่เหมาะสม ลักษณะของการนำเสนอจะเป็นการแสดงความรักที่ไม่มีการ
พรรณนาความรู้สึกความซาบซึ้งในพระคุณอย่างกว้างขวาง แต่จะเน้นการกล่าวสั้นๆ
อย่างกระชับใจ

รูปแบบและลีลาของหนังสือกลอนวัยรุ่น

เมื่อพิจารณารูปแบบของกลอนสำหรับวัยรุ่นแล้วจะพบความยืดหยุ่นที่เด่น
ชัดจนเป็นที่น่าสังเกตว่า มโนทัศน์เกี่ยวกับกลอนของงานเขียนกลุ่มนี้เปลี่ยนไปจากเดิม
กล่าวคือ มีความแตกต่างกับร้อยกรองแนวพาฝันในยุคแรกที่นอกจากจะเคร่งครัดเรื่อง
ฉันทลักษณ์มากแล้ว ยังมีการตกแต่งตัวบทให้พริ้งพรายด้วยการร้อยสัมผัสเท่าที่นักเขียน
จะทำได้ แต่รูปแบบของกลอนวัยรุ่นมีความยืดหยุ่นสูง ตั้งแต่จำนวนคำในแต่ละวรรค
ขอให้สังเกตจากตัวอย่างที่ได้แสดงให้เห็นบ้างแล้ว ซึ่งจะพบว่าจำนวนคำมีตั้งแต่ ๒ คำ
ถึงมากกว่า ๑๐ คำในแต่ละวรรค และการแบ่งวรรคก็อาจมากกว่า ๔ วรรคในแต่ละบท
ความยืดหยุ่นนี้จัดว่าเป็นลักษณะเฉพาะของกลอนกลุ่มนี้ เพราะส่วนใหญ่ในงานกวี
นิพนธ์ร่วมสมัยหรือกวีนิพนธ์ที่ส่งเข้าประกวดรายการต่างๆ จะยึดแนวทางของฉันทลักษณ์

ที่ถูกต้องเป็นหลัก

นอกจากจำนวนคำและจำนวนวรรคแล้ว สัมผัสที่ปรากฏก็ยึดหยุ่นเช่นกัน แต่เติมรายละเอียดของสัมผัสเป็นสิ่งที่นักเขียนต้องให้ความสำคัญ แต่ในกลุ่มงานกลอนสำหรับวัยรุ่นเท่าที่พิจารณาแล้วพบว่า การรับส่งสัมผัสมีลักษณะที่ผิดไปจากกรอบของฉันทลักษณ์แต่เดิม ลำดับแรกคือ การรับส่งสัมผัสด้วยสระคนละเสียง ดังตัวอย่างที่คัดมาเฉพาะวรรคดังนี้

วรรคที่ ๑ กับวรรคที่ ๒

คืนนี้ฝนตกยาวนาน → ฉันลืมตาในความไหวหวั่นฟังเสียงฟ้าร้อง

วรรณคดี ๒ กับวรรณคดี ๓

ไม่นึกว่าวันคืนดีๆ จะกลับมาหล่นหาย → ในวันที่คิดว่า

“ความรักคือแสงสว่างนำหัวใจ”

วรรณคดี ๔ บทแรกกับวรรณคดี ๒ บทต่อมา

วันนี้กลับเผลอหลงลืมไป → ความเจ็บร้าวต่างๆ นานาก็เลือนหาย

วรรณคดี ๒ กับวรรณคดี ๓

ความเจ็บร้าวต่างๆ นานาก็เลือนหาย → เรื่องราวเก่าๆ ที่เคยทำให้หัวใจ ♥

นอกจากนั้นเรื่องของเสียงวรรณยุกต์ในการรับสัมผัสก็มีความต่างไปจากเกณฑ์เดิมที่อยู่ในการรับรู้ของผู้สร้างงานร้อยกรองทั่วไป โดยเฉพาะวรรณคดี ๒ ของแต่ ละบทที่จะรับสัมผัสจากคำสุดท้ายของวรรคก่อนหน้า แต่เดิมห้ามรับด้วยคำที่มีวรรณยุกต์ เสียงตรีเพราะจะทำให้ขาดความไพเราะ แต่ในกลอนสำหรับวัยรุ่นนักศึกษาพบการรับสัมผัสในวรรณคดี ๒ ด้วยพยัญชนะเสียงตรีจำนวนมาก

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ชี้ให้เห็นนี้มิได้มุ่งหมายจะกล่าวโทษว่ารูปแบบการเขียนดังกล่าวเป็นความวิบัติของฉันทลักษณ์ไทยแต่อย่างใด แต่ต้องการเสนอว่า มโนทัศน์เกี่ยวกับกลอนที่ปรากฏในงานเขียนกลุ่มนี้มีลักษณะเฉพาะ ในแง่ที่มีความยืดหยุ่นสูง สาเหตุหนึ่งที่มองเห็นคือ แต่เดิมในวัฒนธรรมวรรณศิลป์ของไทย วรรณกรรมร้อยกรองจะเสพด้วยการฟัง เสียงสัมผัสจึงต้องรับกันสนิท ราบรื่น ไม่ ‘กระโดดกระเดก’ แต่เมื่อการเสพวรรณกรรมเปลี่ยนผ่านมาสู่ยุคที่อ่านด้วยตา การรับสารด้วยสายตาแน่นอนทำให้สัมผัสถูกลดความสำคัญลง แต่ผู้ศึกษาก็ยังมิข้อสังเกตว่าสัมผัสของกลอนกลุ่มนี้ยังเป็นสิ่งที่ผู้สร้างต้องการรักษาไว้ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวเมื่อมีการประเมินค่า เพราะเรื่องสัมผัสนี้เป็นสิ่งที่ผู้คัดเลือกพยายามจะเพ่งเล็งมากขึ้นในระยะหลัง (ทาโร ๒๕๕๖, สัมภาษณ์) ทั้งนี้เพราะต้องการจะคงลักษณะที่เป็น ‘กลอน’ ของงานเขียนกลุ่มนี้ ไม่ให้เป็นกลอนเปล่าหรือร้อยกรองรูปแบบอิสระไป

ลีลาที่น่าสนใจของกลอนวัยรุ่นคือการสร้างจินตภาพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ สร้าง

บรรยายาคให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วมได้ จากตัวอย่างที่กล่าวไปแล้วแสดงว่า กลอนวัยรุ่นน มีการเชื่อมโยงธรรมชาติเข้ากับความรู้สึก เช่น กลอนที่ต้องการสื่อแสดงความเหงาและความคิดถึงก็จะใช้กรอบของเวลากลางคืนมานำเสนอ มีการใช้ ดวงจันทร์ ดวงดาว สายลมหนาว ฯลฯ แสดงให้เห็นความเข้าใจอารมณ์ดังกล่าวของนักเขียน

ตัวอย่างของการสร้างจินตภาพเกี่ยวกับธรรมชาติที่กำลังจะแสดงให้เห็นถือว่าเป็นตัวอย่างที่ดี โปรดสังเกตว่าผู้เขียนมีลีลาภาษาที่โดดเด่นในลักษณะการตั้งคำถาม และไม่น่าจะเป็นการเกินไปหากจะจัดให้เป็นคำถามเชิงวาทศิลป์ (rhetorical question) ตามลักษณะของคำถามประเภทนี้ที่นักเขียนทราบคำตอบอยู่แล้ว ในกรณีนี้ก็เช่นกัน นักเขียนย่อมมีคำตอบอยู่ในใจแล้วว่าอีกฝ่ายน่าจะเล็งเห็นความรักและความคิดถึงที่มีจุดนี้นับเป็นกลวิธีทางวรรณศิลป์ที่น่าสนใจประการหนึ่งของกลอนวัยรุ่น ส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งคือการใช้ธรรมชาติที่สวยงาม แสดงความอบอุ่นและสว่างพร่างพราย มาสร้างจินตภาพและเร้าความรู้สึก

เห็นความรักฉันใหม่...★

ที่แอบซ่อนอยู่ในความเงียบเหงา

ในตะวันจางเรือ...บนปีกผีเสื้อบางเบา

อยู่ในแสงจันทร์เศร้า...ที่ทอดเงาห่มเธอ

เห็นความคิดถึงฉันใหม่...♥

อยู่ในแดดเข้าอุ่นละไม☺ ที่กล่อมดอกไม้ไหวเพื่อ

มาอาหารอยู่ใกล้ๆ....ในสายลมละเมอ

ที่แอบเพื่อหาเธออยู่เรื่อยมา

ฉันอยู่ไม่ไกลเธอเลยรู้ไหม...☺

อยู่ในทุ่งดอกไม้ที่เธอเคยค้นหา

ทุกครั้งที่เธอหลับสนิท ฉันอยู่บนรอยจุมพิตบนเปลือกตา

ที่เฝ้ากระซิบว่า "รักเธอ" ทั้งคืน

(ไพ่ม้วนน้อย, บรรณาธิการ ๒๕๕๒ : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

จินตภาพเกี่ยวกับธรรมชาติที่สวยงามช่วยสื่ออารมณ์รักในกลอนบทนี้ได้อย่างดี ลังเกตจากการใช้แสงตะวันอันจางเรื่อและแดดเช้าอุ่นละไม ที่แสดงให้เห็นความอบอุ่นไม่ร้อนแรง ปีกผีเสื้อบางเบาขยับโบยบินแสดงให้เห็นความเคลื่อนไหวที่ต่อเนื่องของอารมณ์รักนั้น หรือแสงจันทร์เศร้าที่โอบรอบที่หน้าจะเน้นที่ความนวลเย็นของแสงจันทร์มากกว่า มีการใช้ดอกไม้ที่แสดงให้เห็นอาการผลิบานของความรัก และที่สำคัญคือการใช้บุคลลวัต (personification) หรือการให้ธรรมชาติทำกิริยาอย่างมนุษย์ ในกลอนบทนี้มีแดดเช้าก่ล้อมดอกไม้และสายลมละเมอ ที่ช่วยเสริมความรู้สึกให้แก่ผู้อ่านได้อย่างดี

นอกจากจินตภาพเกี่ยวกับธรรมชาติแล้ว กลอนหน่วยรุ่นบางบทมีการใช้ความเปรียบที่นำสนใจ ดังเช่นบทที่คัดมาเป็นตัวอย่างนี้มีการเปรียบชีวิตรักเป็นสถานการณ์ในท้องทะเล เป็นเรื่องที่ประสบคลื่นลมและพายุจนต้องอัปปางลง

หัวใจของเธอเป็นดังเกลียวคลื่น♥
สาดซัด...ครืนครืน...อย่างโหดร้าย
ม้วนตัวกระทบฝั่งก็แค่หวังจะทำลาย
เธอเองจึงไม่ต่างอะไรกับพายุร้ายกลางทะเล...
หัวใจของฉันเป็นดังเรือลำน้อย
แค่ถูกคลื่นซัดก็พลั่วลอย...หักเห
ซ้าๆ ซากๆ กับการสลัดน้ำทะเล...
ในที่สุดเรือลำน้อยที่ชวนเซ...ก็ล่มลงกลางทะเลแห่งใจ
และเมื่อพายุสงบ
สิ่งที่พบคือชิ้นส่วน...เศษไม้
ที่แม้จะถูกพายุรังแกจนแตกกระจาย
แต่ก็ยังลอยขึ้นมาใหม่ได้ในอีกวัน
เศษไม้ คือ เศษความรู้สึก
คือความคิดนึกที่เป็นตัวตนของฉัน

คือสิ่งที่บอกว่า

ฉันก็เคยจมทะเลน้ำตามาเหมือนกัน

แต่ฉันก็ไม่เลือกที่จะตายในนั้น

เพราะรู้ว่าชีวิตยังมีค่าและสำคัญต่อตัว

(ณัช ออนอุมาร์ และ DAYDREAM ๒๕๕๕ : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ความเปรียบที่ณัช ออนอุมาร์นำมาใช้ในกลอนบทนี้สื่อให้เห็นความรู้สึกเป็นทุกข์ในยามที่มีความรัก นักเขียนเปรียบตนเองเป็นเรือและคนรักเป็นคลื่นที่คอยโถมซัดอย่างบ้าคลั่ง สื่อถึงความรักที่ไม่ลงตัว จนกลายเป็นความขัดแย้งจนทำให้เรืออับปางซึ่งน่าจะหมายถึงจุดแตกหักระหว่างนักเขียนกับคนรัก และความหวังที่เคยมีก็เป็นเศษซากเรือที่แตกกระจาย เป็นสิ่งที่จะคอยย้ำเตือนให้นักเขียนตระหนักถึงความผิดพลาดครั้งนี้ อยู่เสมอ แต่น้ำเสียงที่แสดงออกแสดงให้เห็นการเผชิญหน้ากับความเจ็บปวดหรือความผิดหวังจากความรักของวัยรุ่นอย่างเข้มแข็งกล้าหาญ ในลักษณะที่เริ่มทบทวนคุณค่าของตนเอง และจะอยู่ด้วยคุณค่านั้นได้โดยปราศจากคนรัก ความเปรียบที่นำมาใช้สื่อสารนี้น่าจะกระทบความรู้สึกของผู้อ่านที่เป็นวัยรุ่นได้อย่างเด่นชัด

ด้านวิธีการนำเสนอประการหนึ่งที่น่าสังเกตในกลอนวัยรุ่นคือการใช้เครื่องหมายวรรคตอน เช่นเดียวกับงานกวีนิพนธ์สมัยใหม่ที่กวีใช้เครื่องหมายวรรคตอน เช่น เครื่องหมายคำถาม เครื่องหมายอัศจรรย์ หรือจุดไข่ปลาช่วยสื่อความหมาย และมีการใช้ลักษณะการพิมพ์ตัวอักษรที่ต่างกัน เช่น ตัวเอน ตัวบาง ตัวหนาด้วย อันเป็นรูปแบบเฉพาะที่เกิดขึ้นในวัฒนธรรมการเสพวรรณกรรมด้วยสายตาที่เติบโตจากการฟังด้วยหูในอดีต (สุจิตรา จงสถิตยวิวัฒนา ๒๕๕๑ : ๑๔๕)

การนำเสนอสารด้วยเครื่องหมายวรรคตอนพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ประกอบการเขียนด้วยลายมือเหตุที่กลอนวัยรุ่นของไทยใหม่ต้องเขียนด้วยลายมือก็เพื่อทำให้การสื่อสารกระทบใจ มีความพลีไหว ที่ผ่านมามีการใช้ตัวพิมพ์แต่เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าควรใช้ลายมือเขียนมากกว่าตามเหตุผลที่ได้กล่าวแล้ว และที่สำคัญคือลายมือของ

โยใหม่ก็มีความพยายามในการสร้างเอกลักษณ์และความเป็นต้นแบบ ในลักษณะที่ผู้อ่านสามารถจำแนกได้ทันทีว่าลายมือลักษณะใดบ้างที่เป็นของโยใหม่ อย่างเช่นลายมือของทรายแก้ว เป็นต้น (ทาโร่ ๒๕๕๖, สัมภาษณ์)

การใช้เครื่องหมายวรรคตอนนั้นมีส่วนสำคัญในการนำเสนอทั้งในแง่ที่เป็น การตกแตงตัวบทให้สวยงามน่ารักและช่วยสื่อความคิดของกลอน เครื่องหมายที่ใช้มีทั้ง เครื่องหมายวรรคตอนธรรมดา เช่น ? ! “ ” และ รวมทั้งเครื่องหมายพิเศษที่ใช้ใน บริบทของกลอนสำหรับวัยรุ่นเท่านั้น เป็นต้นว่า ♥ ★ ☼ หัวใจ ดวงดาวและดอกไม้ เป็นเครื่องหมายที่ปรากฏมากที่สุด นอกเหนือจากนี้จะขึ้นอยู่กับกลอนแต่ละบท เช่นใน กลอนกล่าวถึงเรือก็จะมีเครื่องหมายรูปเรือเล็กๆ แทรกอยู่ ถ้ากล่าวถึงดวงจันทร์ ก็อาจ มีเครื่องหมายรูปดวงจันทร์เช่นกัน ดังตัวอย่างที่ได้แสดงให้เห็นในส่วนอื่นก่อนหน้านี้ แล้ว

วิธีการนำเสนออีกประการหนึ่งที่ต้องกล่าวถึงคือการใช้ภาพการ์ตูน ซึ่งเมื่อ พิจารณาแล้วจะพบว่าได้รับอิทธิพลของการ์ตูนญี่ปุ่นอย่างชัดเจน การที่ต้องวาดให้เหมือน การ์ตูนญี่ปุ่นนี้ผู้อ่านมีส่วนกำหนด เพราะกลุ่มเป้าหมายเป็นวัยรุ่นที่มักอ่านการ์ตูนญี่ปุ่น ที่แปลเป็นภาษาไทยอยู่แล้ว ความชื่นชอบลักษณะต่างๆของตัวการ์ตูน เช่น ดวงตาที่กลม โทหรือทรงผมหลากสี ล้วนปรากฏเป็นภาพประกอบในหนังสือกลอนสำหรับวัยรุ่นของโย ใหม่ทั้งสิ้น ประโยชน์ของภาพการ์ตูนญี่ปุ่นที่ประกอบบทกลอนนี้ก็คือเพื่อเสริมอารมณ์ความรู้ สึกของผู้อ่าน ภาพที่นำมาจัดวางจะสัมพันธ์กับเนื้อหาของกลอนโดยตรง

ผู้เขียนและผู้อ่านหนังสือกลอนวัยรุ่น

มิติต่อไปที่จะกล่าวถึงในการศึกษาหนังสือกลอนวัยรุ่นด้วยสังคมวิทยา วรรณคดีคือผู้เขียนและผู้อ่านหรือผู้สร้างและผู้เสพ เหตุที่ต้องนำทั้งสององค์ประกอบมา อภิปรายร่วมกันเพราะว่าในวงจรของหนังสือกลอนวัยรุ่น ผู้เขียนกับผู้อ่านมีความสัมพันธ์ กันอย่างใกล้ชิดและมีความพิเศษต่างจากวงจรของงานเขียนกลุ่มอื่น ดังที่จะได้แสดงให้เห็นต่อไป

การพิจารณาผู้เขียนและผู้อ่านในเชิงสังคมวิทยาวรรณคดีนี้อาจทำได้ในลักษณะที่พิจารณาผู้เขียนกับกาลสมัยและผู้เขียนกับสังคม โดยอาจพิจารณาถึงภูมิหลังของผู้เขียน ถิ่นกำเนิดหรือภูมิลำเนา การศึกษา รสนิยมในการอ่านหนังสือ (สุภวงศ์ จันทวานิช ๒๕๒๖ : ๒๒) ในส่วนของผู้อ่านก็เช่นกันที่อาจมองที่อายุ การศึกษา ภูมิลำเนาหรือแม้แต่อาริยที่ของกลุ่มผู้อ่านประกอบ ในการศึกษาคั้งนี้มิใช่ข้อจำกัดหลายด้านที่ไม่อาจทำให้พิจารณาได้ทั้งหมด จึงขอตอบคำถามกว้างๆ เพียงว่าผู้เขียนคือใคร กระบวนการมาสู่การเป็นผู้เขียนนั้นเป็นเช่นไร ในส่วนของผู้อ่าน พยายามจะตอบว่าผู้อ่านเป็นใครและ

เสพงานอย่างไร

ลำดับแรกขอกล่าวถึงนักเขียนกลอนวัยรุ่นของสำนักพิมพ์ไยใหม่ ผู้เขียนหรือนักเขียนของสำนักพิมพ์ไยใหม่อาจแบ่งได้เป็นสองประเภทคือนักเขียนประจำกับนักเขียนหน้าใหม่ นักเขียนประจำคือนักเขียนที่มีผลงานรวมเล่มแล้ว อาจมากกว่า ๑ เล่มหรือมีการพิมพ์ซ้ำหลายครั้ง อาจเป็นนักเขียนที่ผลงานได้รับความนิยมและมีผลงานออกมอย่างต่อเนื่อง ลักษณะของการเป็นนักเขียนประจำจะวัดที่การได้เขียนรวมเล่มกับนักเขียนคนอื่นๆ เมื่อสำนักพิมพ์มีโครงการ จุดนี้แสดงให้เห็นว่าสำนักพิมพ์ได้คัดสรรแล้วว่าเหมาะสม นักเขียนที่อยู่ในกลุ่มนี้มี ทาโร่ ลูกบัต ก้านล้ม น้ำหวาน เป็นอาทิ

ส่วนนักเขียนหน้าใหม่เกิดจากการที่ผลงานผ่านการคัดเลือกของสำนักพิมพ์แล้วได้ตีพิมพ์ ตามโครงการต่างๆ เช่น YAIMAI JUNIOR และ YAIMAI NEW WAVE ผลงานที่ส่งเข้ามาจะกำหนดว่าให้เขียนจำนวน ๕๐ บทหรือมากกว่านั้นเข้ามารับการคัดเลือก แต่นักเขียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีงานออกมาจำนวนน้อยเล่มหรืออาจมีเพียงผลงานที่ได้รับความนิยมเพียงเล่มเดียวเท่านั้น จึงต่างกับนักเขียนประจำ นักเขียนหน้าใหม่มีหลายคน เช่น ข้าวตัง กุกโก๋ และลูกเต๋า แต่ทั้งนี้นักเขียนประจำส่วนใหญ่ก็เติบโตมาจากการเป็นนักเขียนหน้าใหม่ทั้งสิ้น

อายุของนักเขียนส่วนใหญ่เป็นวัยนักศึกษาและวัยทำงาน เพราะกว่าจะรวบรวมผลงานได้ดีและมากพอที่จะรวมเล่มอาจใช้เวลา ๓-๔ ปี อาจเริ่มเขียนตั้งแต่อยู่ชั้นมัธยมปลายแต่กว่าจะได้รวมเล่มก็เข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยแล้ว (ทาโร่ ๒๕๕๖, สัมภาษณ์) นักเขียนที่มีผลงานออกมาในสมัยเป็นนักศึกษามี ลูกตาล บุกเก้ sand ปลายฟ้า และวรรณ ส่วนวัยทำงานก็มีเช่น ตังเมและลูกเต๋า ที่เป็นนักเรียนมัธยมปลายมีอยู่บ้างแต่เป็นสัดส่วนที่น้อยมาก ทั้งนี้นักเขียนอาจสร้างงานอย่างต่อเนื่องตั้งแต่วัยมัธยมศึกษาตอนปลายจนกระทั่งวัยทำงาน เพราะงานเขียนที่ผู้สร้างทำนี้ส่วนใหญ่เป็น 'อาชีพเสริม' หรือ 'งานอดิเรก' นักเขียนส่วนใหญ่มีอาชีพรองรับอยู่แล้ว เช่น ธุรกิจส่วนตัว ส่วนที่เป็นนักศึกษาก็มีภาระด้านการเรียน จึงแทบจะไม่มีนักเขียนคนใดที่ยึดการเขียนกลอนวัยรุ่นเป็นอาชีพหลัก

เพศของนักเขียน ส่วนใหญ่นักเขียนจะเป็นผู้หญิง อาจเป็นเพราะผู้หญิงเป็นเพศที่มีอารมณ์ความรู้สึกอ่อนไหวโดยเฉพาะวัยรุ่น นักเขียนชายของไทยใหม่มีปรากฏบ้าง แต่มีจำนวนไม่มากนัก ที่ปรากฏผลงานมาเป็นเวลาพอสมควรมีเพียง ทวีโร่ เท่านั้น ส่วนใหญ่นักเขียนชายจะปรากฏในยุคหลังนี้และจะมีลีลาการเขียนที่ต่างจากนักเขียนหญิงบ้าง เช่นบางครั้งจะมองเรื่องความรักอย่างขบขัน เป็นการมองความรักผ่านสายตาของเพศชาย นักเขียนกลุ่มนี้มี แม็คคอง B : BOY และเพี้ยตเตอร์

ด้านผู้อ่าน วัยของผู้อ่านจะอยู่ที่มัธยมศึกษาตอนต้นไปถึงระดับอุดมศึกษา กล่าวคือเป็นช่วงวัยรุ่นนั่นเอง เพราะประสบการณ์ของผู้อ่านในวัยนี้จะสอดคล้องกับเนื้อหาของกลอนอย่างเด่นชัด ความสัมพันธ์ของผู้เขียนและผู้อ่านมีอยู่ตรงนี้จุดหนึ่งในแง่ที่ว่าผู้เขียนเป็นผู้ที่เคยผ่านประสบการณ์อันหลากหลายของชีวิตวัยรุ่น หรืออาจกำลังเป็นวัยรุ่น การสื่อสารกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านที่เป็นวัยรุ่นเหมือนกันจึงราบรื่น และกระชับใจ ด้านเพศของผู้อ่านส่วนใหญ่จะเป็นหญิง

สำนักพิมพ์มีแนวทางที่จะขยายกลุ่มผู้อ่าน สังเกตได้จากที่จัดให้มีการประกวดกลอนที่เขียนโดยนักเรียนประถมศึกษา แต่หัวข้อที่กำหนดจะไม่ใช้เรื่องของความรัก แต่จะเป็นหัวข้อพื้นฐานเช่น 'คุณแม่ของฉัน' และ 'โรงเรียนของฉัน' สำหรับวัยนักศึกษา สำนักพิมพ์พยายามสร้างหนังสืออื่นๆ ที่ไม่จำเพาะแต่กลอนมาป้อนให้เพื่อขยายกลุ่มผู้อ่านออกไปให้ได้มากที่สุด

ในแง่ของวิธีการอ่านกลอนวัยรุ่นนั้น นอกจากผู้อ่านสามารถเสพรับคุณค่าทางอารมณ์ด้วยการอ่านแล้ว นักเขียนและสำนักพิมพ์ได้ร่วมกันสร้างให้กลอนวัยรุ่นตอบสนองความต้องการอันหลากหลายของวัยรุ่น สังเกตได้ในหนังสือกลอนรวมเล่มทั่วไป ในส่วนที่เป็นเนื้อหาอื่นๆ ที่เป็นเรื่องราวของเพื่อนและคนในครอบครัว ผู้อ่านอาจนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่นกลอนที่เกี่ยวกับเพื่อนก็นำไปเขียนให้เพื่อนในสมุด มิตรภาพ กลอนที่เกี่ยวกับแม่ใช้เขียนในบัตรอวยพรมอบให้แม่แทนของขวัญในวันแม่เพื่อแสดงความกตัญญู ทั้งนี้การแสดงออกด้วยถ้อยคำแบบวัยรุ่นจะตอบสนองความต้องการได้ดี นอกจากนั้นยังมีกลอนที่ผู้เขียนเขียนให้ผู้อ่านนำไปเป็นคำอวยพรวันคล้ายวันเกิดทั้งสำหรับ

เพื่อนและคนรักได้

นอกจากนั้น ผู้อ่านยังอาจใช้หนังสือกลอนสำหรับวัยรุ่นเป็นของขวัญ แต่ค่อนข้างจำกัดกลุ่มผู้รับอยู่บ้าง อย่างเช่นในวันแห่งความรัก อาจมอบหนังสือกลอนเพื่อเป็นสื่อแสดงความในใจซึ่งนับว่ามี 'ประสิทธิภาพ' มากกว่าขนมหวานหรือช็อกโกแลต ประโยชน์ใช้สอยในแง่ของการใช้เป็นของขวัญเป็นสิ่งที่สำนักพิมพ์เล็งเห็น สังเกตได้จากการที่สำนักพิมพ์พิมพ์ข้อความ "TO.....FROM....." ไว้ที่หน้าแรกของหนังสือ เป็นช่องว่างที่ให้ผู้อ่านเติมชื่อของตนเองลงไป เช่นหนังสือ *สองเราคือรัก* ที่เขียนร่วมกันหลายคน และ *รักเธอคนเดียวในหัวใจ* ของ ปลายฟ้า

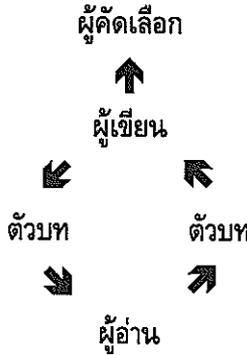
นอกเหนือจากประโยชน์ใช้สอยที่ผู้อ่านจะได้จากหนังสือกลอนวัยรุ่นทั่วไปแล้ว สำนักพิมพ์ยังได้สร้างผลงานเพื่อตอบสนองความต้องการอันทันสมัยของผู้อ่านอย่างรู้เท่าทัน ในยุคที่ในหมู่วัยรุ่นนิยมพกพาวิทยุติดตามตัวหรือ pager สำนักพิมพ์ได้กำหนดให้นักเขียนเขียนกลอนสั้นๆ ที่เหมาะแก่การส่งเป็นข้อความทางวิทยุติดตามตัว โดยย่อกรวมเล่มเฉพาะแยกจากหนังสือกลอนกลุ่มหลักที่ออกมาอยู่เสมอ และเมื่องานเขียนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เสพที่เป็นวัยรุ่นได้รับการต้อนรับอย่างดี เมื่อมาถึงยุคของโทรศัพท์เคลื่อนที่ สำนักพิมพ์ได้ออกหนังสือที่รวบรวมผลงานที่ใช้ส่งเป็นข้อความขนาดสั้น (SMS) มีทั้งแบบที่แสดงความรู้สึกและที่เป็นมุขตลก เช่น *SMS ใสๆ I CARE U* โดย ทราญแก้ว *SMS ABOUT LOVE* และ *SMS กวนนิดๆ คิดถึงมาก* โดย แม็คคอง (ทาโร ๒๕๕๖, สัมภาษณ์) ผู้ศึกษาเห็นว่ากลอน SMS หรือ Pager ยังไม่ทิ้งลักษณะของ 'กลอน' ตามมโนทัศน์ของผู้เขียนและผู้อ่านงานกลุ่มนี้ เพราะเมื่อพิจารณาก็จะเห็นจำนวนคำ การรับส่งสัมผัสที่ยืดหยุ่น แต่ก็ยังนิยมให้เป็นกลอนได้

นอกจากนี้ลายมือที่ใช้เขียนเป็นรูปแบบการนำเสนออันยังมีความสำคัญต่อการใช้สอยของวัยรุ่น เพราะเมื่อวัยรุ่นเสพงานกลอนเหล่านี้จะเกิดความประทับใจลายมือเขียน แล้วฝึกหัดคัดลายมือตามแบบเหล่านั้น วัยรุ่นบางคนไม่ได้เสพงานโดยตรง แต่หาหนังสือเหล่านี้มาเพื่อหัดคัดลายมือรูปแบบดังกล่าว เพื่อความทันสมัยและความเป็นวัยรุ่น

ผู้อ่านสามารถติดต่อสัมพันธ์กับนักเขียนได้โดยตรง เมื่อวัยรุ่นอ่านงานของนักเขียนเหล่านี้ก็จะเกิดความชื่นชม เกิดความประสงค์ที่จะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิด กิจกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่วัยรุ่นทำได้ง่าย โดยสามารถโทรศัพท์ไปพูดคุยกับนักเขียน เช่นที่ตังเม ได้กล่าวถึงการเป็นที่ปรึกษาให้แก่น้องๆ วัยรุ่นของเธอ และสามารถติดต่อผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยสะดวกอีกด้วย ส่วนนี้เองที่แสดงให้เห็นความพยายามทั้งของกลุ่มผู้เขียนและผู้อ่านที่จะเคลื่อนเข้าหากัน มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด พยายามแสดงความเป็นคนวัยใกล้เคียงกัน คิดเห็นและรู้สึกดูจะเดียวกัน เพื่อลดช่องว่างระหว่างกัน

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านที่เป็นวงจรเฉพาะของงานกลุ่มนี้คือการเติบโตจากผู้อ่านมาสู่การเป็นผู้เขียน การสร้างงานกลุ่มนี้มีลักษณะที่ถักทอขึ้นจากตัวบทเก่า ดังที่นักเขียนกล่าวตรงกันว่าหนังสือที่พวกเขาสนใจอ่านมากเป็นอันดับต้นๆ คือหนังสือกลอนวัยรุ่น (ทาโร ๒๕๕๖, สัมภาษณ์) จุดนี้เป็นเครื่องยืนยันว่าก่อนที่จะมาเป็นผู้เขียนนั้นต้องเป็นผู้อ่านที่ตีมาก่อน โดยใช้งานเขียนของนักเขียนรุ่นพี่เป็นครูสำนักพิมพ์ได้เปิดโอกาสเต็มที่แก่ผู้อ่านทุกคนให้ส่งผลงานเข้ามาเพื่อรับการพิจารณา เมื่อผลงานผ่านการพิจารณาก็จะได้เป็นนักเขียนหน้าใหม่เพื่อเติบโตขึ้นเป็นนักเขียนประจำตามลำดับ ยิ่งไปกว่านั้น ลักษณะพิเศษของวงจรมันคือ เมื่อเป็นนักเขียนประจำ มีผลงานมากพอจนเป็นที่ยอมรับแล้วนักเขียนก็จะเลื่อนฐานะไปเป็นผู้คัดเลือกในฐานะตัวแทนขององค์กรที่มีหน้าที่สร้างนักเขียนอีกชั้นหนึ่งได้ ตัวอย่างนักเขียนที่ดำเนินตามวงจรมันจนไปถึงจุดสูงสุดของวงจรคือ ทาโร ที่บัดนี้ได้ทำงานอยู่เบื้องหลัง เป็นผู้ช่วยบรรณาธิการของสำนักพิมพ์ไยโหมะ และยังมีนักเขียนอีกหลายคนี่เริ่มได้ทำหน้าที่เป็นผู้คัดเลือกกลอนบางโครงการด้วย

จากที่ได้อภิปรายมิติต่างๆ ของผู้เขียนและผู้อ่านหนังสือกลอนวัยรุ่นของสำนักพิมพ์ไยโหมะ อาจสรุปวงจรทางวรรณคดีของงานกลุ่มนี้เป็นแผนภูมิเพื่อประกอบความคิดให้กระจ่างชัดเจนขึ้น ดังนี้

จากแผนภูมิที่สร้างจากการประมวลข้อมูลทั้งหมด น่าจะพอแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างกันขององค์ประกอบต่างๆ ในวงจรรรณคดีของหนังสือกลอนวैयाรุ่นที่แสดงให้เห็นว่านักเขียนสร้างตัวบทไปสู่ผู้อ่าน จากนั้นผู้อ่านจะส่งสมประสบการณ์การเขียนจากตัวบทในระดับหนึ่งแล้วจึงสร้างตัวบทเพื่อเป็นบันไดก้าวไปสู่การเป็นผู้เขียน แล้วจึงรอเวลาที่จะเติบโตเป็นผู้คัดเลือกอันเป็นจุดสูงสุดของวงจรต่อไป วงจรนี้หนีว่ามีลักษณะพิเศษเฉพาะที่ชัดเจนมากกว่าวงจรหนึ่งในโลกของวรรณคดี เพราะในงานกลุ่มอื่นเราไม่อาจพบลักษณะที่ผู้อ่านจะเติบโตขึ้นมาเป็นผู้เขียนและไปสู่การเป็นผู้คัดเลือกได้เด่นชัดเท่านี้ หากพิจารณาอย่างผิวเผินอาจเห็นว่าวงจรนี้ค่อนข้างเปิด แต่ถ้าพิจารณาให้ถี่ถ้วนจะพบว่าสิ่งที่อยู่เหนือจุดสูงสุดของวงจรนี้คือองค์กรหรือสำนักพิมพ์ ที่เป็นผู้ควบคุมกระบวนการทั้งหมด ดังที่จะได้อภิปรายในลำดับต่อไป

บทบาทของสำนักพิมพ์ในฐานะองค์กร

จากที่ได้อภิปรายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในวงจรรรณคดีของหนังสือกลอนวैयाรุ่น อันประกอบด้วยตัวบท ผู้เขียนและผู้อ่านแล้ว องค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้วงจรนั้นสมบูรณ์ดังแผนภูมิที่แสดงให้เห็นก็คือผู้คัดเลือก แม้ผู้คัดเลือกอาจเติบโตจากการเป็นผู้เขียน แต่แท้จริงแล้ว สำนักพิมพ์เป็นองค์กรที่มีอิทธิพลเหนือผู้คัดเลือกกล่าวอีกนัยหนึ่ง สำนักพิมพ์เป็นผู้กำหนดเกณฑ์ให้ผู้คัดเลือกกลับไปปฏิบัติอีกขั้นหนึ่ง

และผู้คัดเลือกที่เติบโตจากการเป็นผู้เขียนก็ดำรงอยู่ในฐานะผู้ช่วยบรรณาธิการเท่านั้น
ดังนั้นเหนือขึ้นไปจากผู้ช่วยบรรณาธิการก็ยังมีบรรณาธิการที่เป็นคนควบคุม
งานทั้งหมด บรรณาธิการจะทำหน้าที่แทนองค์กรในการคัดเลือกงาน ซึ่งถูกขี้นผิดเกี่ยวกับ
กระบวนการสร้าง ในโลกของวรรณคดี สำนักพิมพ์จึงมีบทบาทสำคัญมากอย่างปฏิเสธ
ไม่ได้ เพราะผู้เขียนจะไม่อาจเผยแพร่งานถึงผู้อ่านในวงกว้างได้หากไร้สำนักพิมพ์ ใน
วัฒนธรรมการถ่ายทอดที่ระบบการพิมพ์เจริญแล้วเช่นในปัจจุบัน บทบาทของสำนักพิมพ์
เป็นสิ่งที่สังคมวิทยาวรรณคดีให้ความสำคัญมาก ดังที่ สุธงศ์ จันทวานิช (๒๕๒๖ : ๓๔)
กล่าวถึงบทบาทของสำนักพิมพ์ว่า

เราอาจเปรียบเทียบสำนักพิมพ์เหมือนกับหมอดำเยกที่ทำคลอด เพราะ
การตีพิมพ์งานคือการเกิดของงานนั่นเอง ... บทบาทของสำนักพิมพ์มีมากมาย
นอกจากจะเป็นผู้ทำคลอดแล้วยังเป็นผู้ให้คำปรึกษาก่อนคลอด ผู้ตัดสินว่าควร
เลี้ยงเด็กให้รอดหรือควรทำแท้ง ผู้ดูแลความสะอาดและอนามัย นักการศึกษา
ช่างตัดเสื้อ ผู้ปฐมนิเทศ และแม้แต่พ่อค้าทาส ศัพท์ภาษาโรมันที่ว่า *edere* ซึ่ง
ใกล้เคียงกับคำว่า *editor* แปลว่าทำให้เกิด ทำให้ปรากฏแก่โลก

จากคำกล่าวข้างต้นย่อมเห็นอย่างชัดเจนว่าสำนักพิมพ์เป็นผู้ที่มีบทบาทหลาย
ด้าน เริ่มต้นจากการ 'ให้คำปรึกษาก่อนคลอด' นั่นอาจเป็นกระบวนการคัดเลือก หรือ
กระบวนการที่จะกำหนดให้ นักเขียนสร้างงาน 'ช่างตัดเสื้อ' อาจหมายถึงฝ่ายศิลปกรรม
ที่จะช่วยตกแต่งให้งานน่าอ่านและ 'ขาย' ได้ ซึ่งการศึกษาหนังสือกลอนสำหรับวัยรุ่นด้วย
มิติทางสังคมวิทยาวรรณคดีครั้งนี้จะพิจารณาบทบาทของสำนักพิมพ์ ๒ ด้านใหญ่ๆ ด้าน
แรกคือการคัดเลือก เพื่อพิเคราะห์ให้เห็นว่าเกณฑ์การคัดเลือกผลงานของสำนักพิมพ์เ
ใหม่ประกอบด้วยอะไรบ้างและอีกด้านหนึ่งคือการเผยแพร่ โดยจะอภิปรายถึงการประชา
สัมพันธ์ที่มุ่งส่งเสริมการขายที่ทำให้หนังสือกลอนสำหรับวัยรุ่นไปสู่ผู้อ่านในวงกว้าง

บทพททของส้ถน้กพมพพีนการค้ดเลือกงานเขียนและการสร้างน้กเขียน

ดงที่ได้กกล่าวไว้ข้างต้นในส่วของผ้สร้างแล้วว้ ส้ถน้กพมพพีโยทมมีกระบวน การสร้างน้กเขียนด้วยการให้คนท่วไปส่งผลงานเข้าม้ารับการพิจรณจากส้ถน้กพมพพี ผ้ศึษาได้ส้ภษษณ้กเขียนผ้ทำหน้าท้ที่ผ้ช่วยบรรณธการด้วยเกยวกับเกณท้การค้ด เลือกงาน ค้ตอบท้ที่ได้รับเป็นเกณท้ท้กว้ๆ ๓ ข้อด้วยกัน ได้แก

๑. ส้มผัสและการวางถ้อยคำ เช่น ในกลอนแปด ต้องมีส้มผัสนอก ส้มผัสในครบ พิจรณท้ที่การวางถ้อยคำว้ฉีกคำหรือไม่ จ้ำนวนค้าเกินมากไป หรือไม่

๒. เรือ่งที่หยิบมาเขียน ถ้าเปรียบเทยบงาน ๒ ช้้นที่กล่าวถึงสิ่ง เดยวกันก็จะพิจรณว้ช้้นไหนที่สามารท้เสนอให้คนอ่านเกดความรู้สึกตาม ได้ดีท้กว่า

๓. ภาษาและการใช้คำ บางค้าใช้ผิดด้ด้วยความค้ันเคย ก็ต้องสะกด ให้ถูกต้องตามหลักภาษา พยยามให้น้กเขียนมีพจนานุกรมไว้ทุกคน (ทาโร่ ๒๕๕๖, ส้มภษษณ้)

ในเวบไซ้ด้ของส้ถน้กพมพพี www.yaimai-creative.com มีการจัดค้รองการ "YAIMAI NEW STAR" ช้้นให้ส่งผลงานเข้าม้ารับการพิจรณ แล้วประกาศผลให้ทราบ ผ่านทางเวบไซ้ด้ มีการพิจรณโดยให้หน้าหน้กท้้งเรือ่งรูปแบบ เนื้อหาและด้านอื่น้ๆ มีผ้ ส่งงานเขียนเข้าม้ารับการค้ดเลือกมากมายจากท้้งประเทศ ในการพิจรณงานเขียนใน ค้รองการน้จะมีการให้ค้าระดับเป็น ★ ตัวอย่างค้าพิจรณมีด้ังน้

★★ ๒๓-๐๖-๐๒ คิดถึงอกท้กรักใส่ๆ

ระวังเรือ่งจ้ำนวนค้าและส้มผัสใน... ถ้าควบคุ้มได้ไม่ดีจะท้ให้จ้งทหวะ กลอนเสียไปจ้่า ระวังเรือ่งเสียเอก-โทของค้า จะท้ให้กลอนขาดความสละสลวย ไปได้นะ เนื้อหาข้งไม่กระช้บและข้่มข้้นเท่าท้ควรนะ ล้อล้ิ่งท้จะเสนอออกมา ได้ไม่หมดนะ ฮุค...ขาดน้ำหน้ก ดูล้อยๆ ไม่ชัดเจน กินใจ พอนะ

★ 21-06-02 No concept

ห้องมีพื้นฐานน้อยมาก... ลองหางานกลอนดีๆ มาอ่านเยอะๆ จะช่วยให้เข้าใจมากขึ้นนะ

★ ★ ๒๓-๐๖-๐๒ คิดถึง เหง รักใสๆ

เนื้อหายังวนๆ อยู่นะจ๊ะ เนื้อหายังไม่กระชับและเข้มข้นเท่าที่ควรนะ ห้อง copy มุกมา...การ copy มุกจะทำให้เราไม่สามารถสื่อถึงอารมณ์ที่แท้จริงของเนื้อหาออกมาได้ ควรเขียนงานที่เกิดจากอารมณ์ และมุกของเราเองดีกว่านะ ภาษายังธรรมดา.. ทำให้อารมณ์กลอนนิ่งมาก ระวังเรื่องเสียงเอก-โท ของคำ จะทำให้กลอนขาดความสละสลวย

(<http://www.yaimai-creative.com> [๑๗ มีนาคม ๒๕๕๖])

จากคำวิจารณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นการบ่งถึง 'โทษ' แห่งการประพันธ์ในทัศนะของผู้คัดเลือกลองานกลอนสำหรับวัยรุ่น เกณฑ์เหล่านี้นับว่าเป็นเกณฑ์พื้นฐานของการเขียนกลอนตามมโนทัศน์ที่สั่งสมมาในระบบวรรณศิลป์ของไทย มีการเพ่งเล็งที่เรื่องจำนวนคำในวรรค สัมผัส 'เสียงเอก-โท' ในที่นี้น่าจะหมายถึงเสียงวรรณยุกต์ การใช้ถ้อยคำภาษาที่กระทบอารมณ์ และ 'มุก' ที่น่าจะหมายถึงกลวิธีนำเสนอหรือแนวเรื่อง

จากคำวิจารณ์ข้างต้นอาจเกิดคำถามว่าเมื่อสำนักพิมพ์มีเกณฑ์เช่นนี้แล้ว เหตุใดยังมีงานที่ไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ปรากฏออกมาได้ คำถามนี้สามารถอธิบายได้ว่าเกณฑ์ที่ตัดมานี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในระยะหลัง สำนักพิมพ์ได้อาศัย 'เสียงตอบรับ' (feedback) จากผู้อ่านมาประมวลเป็นเกณฑ์เหล่านี้เพิ่มเติมจากเกณฑ์เดิมที่มีอยู่แล้ว ผู้อ่านในที่นี้ไม่จำเพาะแต่วัยรุ่นเท่านั้น เพราะเมื่อวัยรุ่นซื้อหนังสือกลอนไปอ่าน คนที่อยู่วัดล้อมก็มีโอกาสได้อ่านด้วย ไม่ว่าจะเป็น พ่อแม่ผู้ปกครองและครูอาจารย์ในโรงเรียน ซึ่งคนกลุ่มหลังนี้เองที่เป็นผู้ให้เสียงตอบรับในเชิงลบอันเป็นส่วนให้สำนักพิมพ์หันมาทบทวนและปรับปรุงเกณฑ์ต่างๆ ให้ 'เข้มงวด' มากขึ้นบ้าง (ทาโร ๒๕๕๖, สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตาม เกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นก็ยังมี 'ความยืดหยุ่น' สูง เพราะถ้างานเขียน

ทั้งหมดทำตามเกณฑ์นี้จริงอาจทำให้กลอนสูญเสียเอกลักษณ์ ‘ความเป็นวัยรุ่น’ ไป กลอนของสำนักพิมพ์ไยใหม่อาจจะกลับไปสู่ลักษณะของร้อยกรองแนวพาฝันที่เคร่งครัดเรื่องฉันทลักษณ์และการตกแต่งถ้อยคำให้พริ้งพราย แต่สำนักพิมพ์มีจุดยืนที่จะดำรงและแสดงความเป็นวัยรุ่น เกณฑ์ดังกล่าวจึงอาจมีข้อที่ควรพิจารณาเพิ่มเติมในแต่ละกรณีด้วย

ผู้คัดเลือกกล่าวถึง ‘การ copy มุก’ ซึ่งหมายถึงการเขียนกลอนโดยใช้กลวิธีที่ซ้ำกับงานที่เคยออกมาแล้ว ในส่วนนี้อธิบายขยายความได้ว่า แม้ว่าผู้คัดเลือกจะกล่าวแก่ผู้อ่านที่พยายามจะเป็นนักเขียนนำไปไปทางกลอนดีๆ มาอ่านเพื่อสั่งสมประสบการณ์ แต่ไม่ได้หมายความว่าจะให้ถ่ายแบบเหล่านั้นออกมาในงานทั้งหมด เพราะข้อที่สำนักพิมพ์เน้นย้ำเสมอคือ ‘ตัวตน’ ที่นักเขียนแต่ละคนต้องมี เช่น เมื่ออ่านงานชิ้นใดชิ้นหนึ่ง ผู้อ่านอาจสามารถตอบได้ทันทีว่าเป็นผลงานของใคร (ทาโร ๒๕๕๖, สัมภาษณ์)

เรื่องของตัวเองที่สัมพันธ์กับความเป็นต้นแบบในหลายด้านที่สำนักพิมพ์พยายามประกอบสร้างขึ้นเพื่อเป็น ‘จุดขาย’ เช่น ลายมือของทรายแก้วที่เป็นต้นแบบให้ผู้สืบทอดไปฝึกคัดลายมือไยใหม่ดังที่ได้กล่าวถึงไปแล้ว ตัวตนของนักเขียนเป็นสิ่งที่ผู้คัดเลือกพึงเล็งและจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการเขียน ผู้คัดเลือกจะมองว่านักเขียนคนใดเหมาะที่จะเขียนแนวเหงา หรือคนใดเหมาะที่จะเขียนแนวรักหวานใส แล้วสำนักพิมพ์ก็จะป้อนงานแนวที่สำนักพิมพ์เห็นว่าเหมาะให้แก่นักเขียนคนนั้นเพื่อนำไปสู่ความเป็นหนังสือขายดีในที่สุด (ทาโร ๒๕๕๖, สัมภาษณ์) ผลงานที่ดีและสอดคล้องแก่เกณฑ์การประเมินค่าจึงต้องเป็นงานที่เขียนด้วยการสั่งสมจากงานของนักกลอนรุ่นพี่ แต่ต้องสามารถแสดงตัวตนออกมาให้ได้มากที่สุดด้วยเช่นกัน

หลักการทั้งหมดของการเป็นนักเขียนกลอนวัยรุ่นประมวลอยู่ในหนังสือ *เขียนกลอนวัยรุ่นสุนทรภู่รวมเล่ม* ซึ่งเปรียบเสมือน “ตำราประพันธ์ศาสตร์” ของสำนักพิมพ์ เนื้อหาในหนังสือระบุตั้งแต่คุณสมบัติของการเป็นนักเขียน เช่น มีใจรัก เป็นนักอ่าน ด้วย เป็นคนช่างจับผิด และมีอารมณ์อ่อนไหว มีการระบุส่วนประกอบต่างๆ ของกลอน เช่น คำ พยางค์ สัมผัส รวมทั้งแผนผัง ซึ่งทั้งหมดขึ้นอยู่กับจุดของการ “อนุโลม” (พี่ใหม่

น้อย ๒๕๓๘ : ๑๑-๓๖) ที่สำคัญที่สุดคือการระบุคุณสมบัติของต้นฉบับ เช่น การทำต้นฉบับให้เรียบร้อย อ่านง่าย สะอาด ประเภทของกระดาษที่ควรใช้ รวมทั้งข้อตกลงต่างๆ ระหว่างผู้ที่ต้องการเป็นนักเขียนกับสำนักพิมพ์ (พีใหม่ น้อย ๒๕๓๘ : ๙๑-๑๐๑) ส่วนนี้แสดงให้เห็นลักษณะเฉพาะของวงจรความสัมพันธ์ของหนังสือกลอนวัยรุ่น ที่สำนักพิมพ์มีบทบาทโดยตรงในการเป็นผู้อุปถัมภ์และสร้างนักเขียน

หลักการเขียนทั้งหมดสำนักพิมพ์เป็นผู้กำหนดทั้งสิ้น แม้ในเวปไซท์จะมีนักเขียนคอยให้คำแนะนำ แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าความคิดเหล่านี้ต้องผ่านการกลั่นกรองขององค์กรหรือสำนักพิมพ์เสียก่อน ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าในกระบวนการสร้างงานกลอนวัยรุ่น สำนักพิมพ์มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการกำหนดแนวทางการเขียน และควบคุมให้แนวทางเหล่านั้นตกทอดต่อมาในขั้นหลัง ด้วยการออกคู่มือการเขียนและประกาศจุดยืนในเวปไซท์ เพื่อคงเอกลักษณ์ของงานตามที่สำนักพิมพ์เห็นว่าเหมาะสม

แม้ว่าในบางกรณี นักเขียนต้องการที่จะแสดงความคิดสร้างสรรค์อันเป็นตัวตนเฉพาะ แต่ถ้าสำนักพิมพ์ไม่เห็นพ้อง ความคิดดังกล่าวก็จะถูกระงับ (ทาโร ๒๕๔๖, สัมภาษณ์) เช่นเดียวกับการบ่อนางนเวตต่างๆ ที่สอดคล้องแก่ความสามารถของนักเขียนให้ผลิตงานแนวนี้ออกมาเรื่อยๆ ตามความต้องการของผู้อ่าน กลไกต่างๆ ในวงจรนี้ล้วนเคลื่อนไหวไปตามการควบคุมของสำนักพิมพ์ในฐานะองค์กร โดยแรงขับทางธุรกิจเป็นปัจจัยสำคัญ ทั้งนี้สังเกตได้จากนโยบายของสำนักพิมพ์ที่ต้องการจะขยายกลุ่มผู้อ่านด้วยการทำหนังสือที่เล่มหนาขึ้น เขียนโดยนักเขียนหลายคนรวมกัน โดยสำนักพิมพ์จะเป็นผู้กำหนดแนวเรื่องของหนังสือแล้วจึงคัดเลือกนักเขียนที่เห็นว่าเหมาะสมเข้ามาประชุมมาสร้างงานร่วมกัน ที่กล่าวว่าทั้งหมดคือบทบาทของสำนักพิมพ์ในการกำหนดเกณฑ์การประเมินค่างานเขียนและการสร้างนักเขียน ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีของสังคมวิทยาวรรณคดีที่ว่า

... เมื่อเราวิเคราะห์ตัวองค์กรอย่างถ่องแท้จะทำให้เห็นเส้นทางอาชีพของนักเขียนได้ชัดเจน และทำให้มองเห็นได้ว่าองค์กรมีอิทธิพลอย่างไรต่อการกำหนดสถานภาพของนักเขียน ... จากแง่มุมนี้จะได้เห็นว่าสถานภาพของ

นักเขียนคนใดก็ตามขึ้นอยู่กับแวดวงสังคมที่ตัวเองคือตัวเองเป็นคนนำมาจัดระบบและวางเกณฑ์ให้อีกชั้นหนึ่ง จึงกล่าวได้ว่านักเขียนไม่ได้เป็นผู้เลือกว่าจะสร้างงานเขียนประเภทใด ตรงกันข้าม ประเภทของงานต่างหากที่เป็นตัวกำหนดนักเขียน... (กรรณิกา จรรย์แสง ๒๕๔๕ : ๑๑๕)

บทบาทของสำนักพิมพ์ในการส่งเสริมการขาย

การเผยแพร่หนังสือเป็นบทบาทที่สำคัญของสำนักพิมพ์ เพราะการเผยแพร่จะเป็นการนำไปสู่ผู้อ่านในวงกว้างได้ ขั้นตอนดังกล่าวเป็นส่วนที่กำหนดความเป็นหนังสือขายดีของสำนักพิมพ์ และหากมองให้ไกลก็เห็นว่า การเผยแพร่เป็นบทบาทส่วนสำคัญที่สุดขององค์กรที่จะทำให้งานวรรณคดีทั้งหมดดำรงอยู่ต่อไปได้

ในการศึกษาการกลอนร้อยรูนด้วยมิติทางสังคมวิทยาวรรณคดีนี้จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะกล่าวถึงการเผยแพร่ การเผยแพร่ของสำนักพิมพ์ใหม่เป็นการประชาสัมพันธ์ที่มุ่งส่งเสริมการขาย การเผยแพร่ที่จะกล่าวถึงเป็นลำดับแรกเป็นการแปรรูปตัวบทเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อ่านหรือ “ตลาด” ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์ขององค์กรในการเผยแพร่งานให้พิเศษกว่ากลอนร้อยรูนที่อยู่ในรูปแบบธรรมดา วัตถุประสงค์ของการแปรรูปนี้ก็เพื่อประโยชน์ใช้สอยของร้อยรูนเช่น ใช้ส่งเป็นข้อความขนาดสั้นที่ส่งทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ (ทาโร ๒๕๔๖, สัมภาษณ์) ทำให้กลอนร้อยรูนแพร่หลายออกไปในวงกว้างมากกว่าเดิมโดยไม่จำกัดอยู่กับรูปแบบของหนังสือเท่านั้น

นอกจากการแปรรูปตัวบทเป็นข้อความขนาดสั้นแล้ว สำนักพิมพ์ยังแปรรูปตัวบทด้วยการแปลเป็นภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการขาย เช่น ท้องฟ้า ดวงจันทร์ ดวงดาว และเรื่องราวของหัวใจ มีแม่คอง เป็นผู้แปล และในหนังสือ รักแท้คือเธอ ที่มีนักเขียนเขียนร่วมกันหลายคนและมีการตีพิมพ์แล้วถึง ๕ ครั้ง บทแปลเป็นผลงานของ ทราญแก้ว

ทางเดินของเรา.... ♥

อาจมีกระแสลมเป่าให้เราเอนไหว

อาจมีพายุฝนโหมกระหน่ำให้เข้าใจ

อาจมีแรงผลักดันให้เราต้องแยกไปคนละทาง
แต่ถ้าทุกก้าวของเราแน่นหนัก
เรื่องของความรัky่อมไม่อาจถูกสิ่งรอบข้าง
โหมกระหน่ำ ... ซ้ำพัดลงหุบเหวข้างทาง
หนักแน่นได้ใหม่ในทุกๆ ก้าวย่าง
บนทางเดินของเรา

*There's load of tough in our way
Rainstorm...strong wind
Sometimes do us apart
Look like our line so thin.
But we're still together
Hold each other hand and keep walking
Firmly steps will be a great barricade.
So, our love can keep on going.*

(พีทมน้อย, บรรณาธิการ ๒๕๕๕ : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

การแปลกลอนวัยรุ่นเป็นภาษาอังกฤษนั้นนอกจากเพื่อตอบสนองความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอยของวัยรุ่นที่ใช้ซึ่งเป็นข้อความขนาดสั้นทางโทรศัพท์เคลื่อนที่แล้วยังสัมพันธ์กับกระแสของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยกำลังเฟื่องฟูมากเป็นพิเศษในระยะหลัง สังเกตได้จากหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษของสถาบันการศึกษามหาวิทยาลัยต่างๆ สถานที่กวดวิชาที่ตั้งขึ้นมาเพื่อสอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ รวมทั้งหนังสือเรียนภาษาอังกฤษที่มีจำนวนมากถึงขนาดจัดเป็นชั้นใหญ่ในร้านหนังสือ สำนักพิมพ์ไยใหม่จึงจับกระแสดังกล่าวมาปรับปรุงผลิตภัณฑ์ของตนด้วย

หนังสือกลอนของไยใหม่ที่แปลเป็นภาษาอังกฤษแล้วมีลักษณะเชิญชวนว่า "Learning English by Yaimai Poems for Teens" มีหลายเล่ม เช่น *Missing U*

และ *When U leave me cry* (<http://www.yaimai-creative.com> [๑๗ มีนาคม ๒๕๕๖]) รูปการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสำนักพิมพ์ต้องการเพิ่มพูนประโยชน์ใช้สอยที่ผู้อ่านวัยรุ่นจะใช้เป็นแบบเรียนที่ไม่เคร่งเครียดได้ เป็นการขยายตลาดให้กว้างขึ้น ด้วยการตอบสนองตลาดตามกระแสสังคม

ในแง่ของการประชาสัมพันธ์งานเขียน วิธีการแรกที่สำนักพิมพ์ใช้คือนำหนังสือไปประชาสัมพันธ์ตามสิ่งพิมพ์ต่างๆ ทั้งหนังสือพิมพ์และนิตยสาร เช่น *เนชั่นสุดสัปดาห์* ในคอลัมน์ห้องใต้หลังคา ที่เป็นการให้บรรณานิติ์คสังเขปของหนังสือ ร่วมกับหนังสือประเภทอื่นของสำนักพิมพ์อื่นๆ อีกหลายเล่ม แต่ 'เนื้อที่' ที่สำนักพิมพ์ต้องการมากที่สุดและให้ความสำคัญมากที่สุดคือนิตยสารสำหรับวัยรุ่น เพราะกลุ่มผู้เสพนิตยสารเป็นกลุ่มเดียวกับที่เสพนหนังสือกลอนวัยรุ่น เมื่อวัยรุ่นซื้อนิตยสารมาอ่านก็จะได้ทราบว่าขณะนี้มีหนังสือเล่มใดของสำนักพิมพ์ที่ออกมาใหม่หรือจำหน่ายอยู่เพื่อจะได้ไปซื้อได้สะดวก

สำนักพิมพ์ใช้เนื้อที่ในนิตยสารวัยรุ่นเพื่อการประชาสัมพันธ์หนังสือนี้มากเป็นพิเศษ โดยที่นิตยสารบางเล่มยกเนื้อที่ของคอลัมน์ฉบับนั้นให้แก่หนังสือของสำนักพิมพ์ไปหมดทั้งหมด หรือมากถึงร้อยละ ๘๐ ของเนื้อที่ เช่น *THE BOY* *วัยรุ่น* *I-SPY เธอกับฉัน* และ *Teenie* เป็นอาทิ การให้บรรณานิติ์คสังเขปมักมีภาพปกหนังสือประกอบที่เป็นภาพการ์ตูนญี่ปุ่นประกอบอยู่ด้วยเสมอเพื่อสร้างความสนใจของผู้อ่าน

สิ่งหนึ่งที่เป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่สำคัญที่สุดของสำนักพิมพ์ไปใหม่คือการ 'จับใจ' ของวัยรุ่นวิธีการดังกล่าวคือการสร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างสำนักพิมพ์กับผู้อ่าน พยายามแสดงให้เห็นว่าสำนักพิมพ์ตระหนักถึงความเป็นวัยรุ่นและคอยอยู่เคียงข้างได้ในทุกภาวะ เริ่มจากการก่อตั้ง YAIMAI CLUB ที่เป็น 'พื้นที่' ของวัยรุ่นให้ได้ร่วมกิจกรรมที่สนุกสนาน โดยเชิญชวนผู้อ่านให้สมัครสมาชิก ผ่านการอ่านหนังสือกลอน สามารถส่งไปสมัครมาแล้วอาจได้รับของที่ระลึก เงื่อนไขของการสมัครคือ ชำระเงินค่าสมัครจำนวน ๒๕๐ บาท สมาชิกก็จะได้รับนิตยสาร YMC ที่ "คับแน่นด้วยเรื่องของบทกลอน เรื่องสั้นและเคล็ดลับของวัยรุ่นมากมาย"

เมื่อวิทยาการมีความก้าวหน้ามากขึ้น สำนักพิมพ์ได้พัฒนาพื้นที่ของตนเองมาสู่พื้นที่ในอินเทอร์เน็ตด้วยการสร้างเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ให้มีลักษณะเป็นชุมชนของวัยรุ่น วัยรุ่นสามารถแสวงหาเคล็ดลับต่างๆ ในการใช้ชีวิตวัยรุ่น ตามหมวดต่างๆ ของเว็บไซต์ เช่น ในหมวด “ถนนวัยรุ่น” ก็จะแบ่งเป็นส่วนย่อยๆ ออกไปอีก เป็นต้นว่า “HOW TO ABOUT LOVE” “รู้จักรู้ใจวัยทีน” “Beauty and Bright สวยใสรายวัน” “ทดสอบรักทดสอบใจ” “ทนายใจทำนายรัก” “LOVE SICK” และ “TRICK FOR TEENS” (<http://www.yaimai-creative.com> [๑๗ มีนาคม ๒๕๕๖])

เว็บไซต์ของสำนักพิมพ์เป็นพื้นที่ที่วัยรุ่นสามารถมาร่วมสนุกกับกิจกรรมต่างๆ ของสำนักพิมพ์เพื่อรับของรางวัล เป็นพื้นที่ให้ผู้เสพติดต่อกันผ่านกระดานข่าว (webboard) หรือติดต่อกับสำนักพิมพ์และนักเขียนได้ การเข้าร่วมในชุมชนที่สำนักพิมพ์จัดให้นับว่าเป็นการตอบสนองความต้องการในเชิงจิตวิทยาของมนุษย์ ที่ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่น่าจะมีความต้องการในส่วนนี้ค่อนข้างสูง ประเด็นที่น่าสังเกตคือการดึงกลุ่มผู้เสพให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนของสำนักพิมพ์ในอินเทอร์เน็ตเป็นพื้นฐานสำคัญของการส่งเสริมการขาย เพราะในเว็บไซค์มีช่องทางคำสั่งซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต และคอลัมน์ต่างๆ ที่สำนักพิมพ์กำหนดให้มีขึ้นก็เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเนื้อหาของหนังสือที่เป็นสินค้าของสำนักพิมพ์ (<http://www.yaimaibooks.com> [๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙])

กิจกรรมที่สำนักพิมพ์จัดให้ร่วมสนุกว่ามีส่วนในการส่งเสริมการขายเช่นกัน กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนกลอน โดยเฉพาะในเว็บไซค์หมวด “เวทีตะครุบดาว” จะมีการร่วมสนุกเกี่ยวกับการเขียนกลอนที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นการเขียนกลอนโดยถอดจากเนื้อความของเพลงสากล การเขียนกลอนตลกหักมุม การเขียนกลอน ๔ แนวหลักของสำนักพิมพ์ รวมทั้งพื้นที่สำหรับการเขียนกลอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีนัยของการขยายกลุ่มผู้อ่าน (<http://www.yaimai-creative.com> [๑๗ มีนาคม ๒๕๕๖])

ที่กล่าวว่าส่งเสริมให้เขียนกลอนเป็นการส่งเสริมการขายก็เพราะสำนัก

พิมพ์จะกำกับให้ผู้ที่ประสงค์จะเป็นนักเขียนคึกขางานของนักเขียนรุ่นพี่ให้เข้าใจถ่องแท้ และในบรรดาแนวการเขียนของสำนักพิมพ์ มีบางแนวที่เพิ่งทยอยผลิออกมาในระยะ หลัง เช่น กลอนตลกหักมุม รวมไปถึงผลงานกลอนที่สำนักพิมพ์พัฒนาให้สอดคล้อง กับตลาดอยู่เสมอ ดังนั้น ผู้ที่ต้องการเขียนกลอนจึงต้องศึกษาจากสินค้าใหม่ๆ ของสำนัก พิมพ์ ยิ่งไปกว่านั้น เนื้อหาของเว็บไซต์ในส่วนนี้ยังเป็นการประกาศเจตนาของสำนักพิมพ์ ในฐานะองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์กลอนสำหรับวัยรุ่นซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร

นอกจากกิจกรรมทั้งหลายที่จัดขึ้นในเว็บไซต์แล้ว สำนักพิมพ์ยังเปิดโอกาสให้ ผู้อ่านได้ร่วมสนุกด้วยการตัดคุปองปกหลังของหนังสือ ซึ่งหนังสือแต่ละเล่มจะมีการจัด กิจกรรมที่แตกต่างกันไป บางเล่มให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ บางเล่มก็ให้ เขียนเล่าประสบการณ์ กิจกรรมในส่วนนี้ค่อนข้างจำกัดเฉพาะคนที่ซื้อหนังสือเท่านั้น เพราะมีเงื่อนไขของการตัดคุปอง เมื่อร่วมสนุกแล้วก็จะได้รับของรางวัลที่สำนักพิมพ์ จัดให้ ทั้งนี้วิธีที่จะทำให้ได้ของนั้นนอกจากการร่วมสนุกแล้ว สำนักพิมพ์ยังจัดให้มีการ แลกของจากการตัดคุปองท้ายเล่ม เช่น เข็มกลัดรูปถ่ายและเสื้อยืด แต่จะกำหนดเงื่อนไข ให้สะสมคุปองจากหนังสือครบตามจำนวนหรือเพิ่มเงินบางส่วนนำมาแลก ซึ่งเป็นกลวิธี การส่งเสริมการขายที่ค่อนข้างได้ผลและยังคงมีจุดยืนของการจับใจวัยรุ่นอยู่

นอกจากนั้นสำนักพิมพ์ยังมีวิธีการจับใจวัยรุ่นด้วยการจัดซุ้มหนังสือหรือ เข้าร่วมกิจกรรมในสัปดาห์ห้องสมุดของโรงเรียนต่างๆ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เสพรุ่น ได้มีโอกาสพบนักเขียนที่ชื่นชอบ มีการแนะนำวิธีการเขียนกลอน รวมทั้งจำหน่ายสินค้า ของสำนักพิมพ์ กิจกรรมที่จัดขึ้นตามโรงเรียนจะมีลักษณะเด่นที่เน้นสร้างความสนุกสนาน เพื่อจับใจนักเรียนวัยรุ่นมากกว่าที่จะเป็นกิจกรรมที่เคร่งเครียดจริงจัง (ทาโร ๒๕๕๖, สัมภาษณ์)

จากที่ได้กล่าวถึงบทบาทของสำนักพิมพ์ในฐานะองค์กรมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่า วงจรของหนังสือกลอนวัยรุ่นถูกควบคุมอย่างเบ็ดเสร็จโดยสำนักพิมพ์ อิทธิพลของ สังคมที่มีต่อแนวทางการสร้างงานของสำนักพิมพ์นั้นมียู่ แต่เราไม่อาจกล่าวได้ว่านัก

เขียนเป็นผู้ได้รับอิทธิพลโดยตรง เพราะสำนักพิมพ์จะทำหน้าที่จัดระเบียบอิทธิพลดังกล่าว ให้กลายเป็นแนวทางที่ชัดเจนแล้วจึงส่งผ่านมายังนักเขียนอีกชั้นหนึ่ง รวมทั้งการสร้างอัตลักษณ์ของสำนักพิมพ์ในฐานะองค์กรเพียงหนึ่งเดียวที่อุปถัมภ์กลอนวัยรุ่นนับได้ว่าเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร ทั้งยังเบียดขับสำนักพิมพ์อื่นที่เป็นคู่แข่งทางธุรกิจให้พินาศไป เป็นการเรียกความศรัทธาจากกลุ่มผู้เสพที่นอกจากจะอุดหนุนสินค้าของสำนักพิมพ์แล้ว ยังมีโอกาสกลายเป็นนักเขียนที่จะเป็นกำลังสำคัญของสำนักพิมพ์ต่อไป

บทสรุป

เส้นทางข้างหน้าของหนังสือกลอนวัยรุ่นผูกพันอยู่กับวิสัยทัศน์ของสำนักพิมพ์ที่ในเวลานี้ต้องการจะขยายกลุ่มของผู้อ่านออกไปนอกจากวัยรุ่น สำนักพิมพ์ส่งเสริมผลิตภัณฑ์อื่นๆ นอกจากหนังสือกลอน เป็นต้นว่า สมุดภาพและแต่งตัวตุ๊กตาสำหรับเด็ก สำหรับวัยผู้ใหญ่ก็มีหนังสือที่เขียนโดยนักจิตวิทยา ในหมู่ของวัยรุ่นก็มีหนังสืออื่นๆ นอกจากหนังสือกลอนเช่นงานเขียนกลุ่ม "STORY" และหนังสือ "HOW TO" เกี่ยวกับวัยรุ่นที่มียอดจำหน่ายไม่ด้อยไปกว่าหนังสือกลอนวัยรุ่นที่เป็นสินค้าดั้งเดิม

ปัจจุบันนี้กลอนวัยรุ่นของสำนักพิมพ์ไยใหม่ได้ลดบทบาทลงมาก เนื้อหาในเว็บไซต์ที่เคยส่งเสริมการเขียนกลอนเกือบจะไม่มีเหลือ เพราะสำนักพิมพ์หันไปให้ความสำคัญแก่การผลิตหนังสือประเภทอื่นมาก โดยเฉพาะความเรียงและหนังสือพ็อกเก็ตบุ๊กแนวอื่นๆ นับตั้งแต่หนังสือ *Life on the Rock* ของ ว. แหว่น ตีพิมพ์ซ้ำหลายครั้ง นักเขียนกลอนจึงต้องเปลี่ยนแปลงแนวการเขียนตามนโยบายของสำนักพิมพ์ ปรากฏการณ์นี้เป็นข้อพิสูจน์ว่าในโลกของหนังสือกลอนวัยรุ่นมีการวางกฎระเบียบที่แน่นอน มีผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง รวมไปถึงระบบเศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ และการศึกษา ซึ่งสังคมวิทยาวรรณคดีเป็นแนวทางที่ชี้ให้เห็นการดำรงอยู่ของ "โลก" ในนี้ได้อย่างเด่นชัด

บรรณานุกรม

หนังสือกลอนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มข้อมูล

กุกโก๋. หมดตั้งใจให้เธอแต่เธอหมดใจ. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ม.ป.ป.

ข้าวตัง. ขอรู้อย่างแคเธอแคร์บ้างโหม. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ม.ป.ป.

ณัช ออนอุมาร์ และ DAYDREAM. แล้วสักวันหนึ่ง...ฉันจะลืมเธอ. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ๒๕๔๕.

น้ำหวาน. อยากให้เธออยู่ตรงนี้เหมือนที่เป็นเช่นวันนั้น. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ๒๕๔๔.

ตังเม. ยังรักเธอเหมือนเก่าและเท่าเดิม. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ๒๕๔๓.

ทาโร่. ทูนาที่มีคนเหงาคิดถึงเธอ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ๒๕๔๑.

ทาโร่. ยังคิดถึงวันเก่า...เราสองคน. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ๒๕๔๕.

ทรายแก้ว มาบุชี และ ก้านส้ม. ห้องฟ้า ดวงจันทร์ ดวงดาวและเรื่องราวของหัวใจ. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ๒๕๔๕.

ปลายฟ้า. รักเธอคนดีคนเดียวในใจ. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ๒๕๔๔.

พีโหมน้อย. เขียนกลอนวัยรุ่นล้นรวมเล่ม. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ๒๕๓๘.

พีโหมน้อย, บรรณาธิการ. ใครสัก...คนเข้าใจ...ใครคนนี้. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ๒๕๔๔.

พีโหมน้อย, บรรณาธิการ. รักนี้ in love. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ๒๕๔๒.

พีโหมน้อย, บรรณาธิการ. รักแท้คือเธอ. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ โยโหม, ๒๕๔๕.

บูเก๋. คงไม่เป็นไรแคเธอไม่รัก. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ม.ป.ป.

ปลายฟ้า. รักเธอคนดีคนเดียวในใจ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ โยโหม, ๒๕๔๔.

ลูกตาล. รู้ไวันะ...ว่าใครคนนี้แอบมีเธอ. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ๒๕๔๐.

ลูกเต๋า. อยากให้เธอแคร์และห่วงใย. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ม.ป.ป.

ลูกปัด. ไม่ขออะไรมากไปกว่าคำว่ารัก. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ม.ป.ป.

ว. แหวน. **EZY SMS**. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ม.ป.ป.

วรรณ. เธอคือใครที่ใจอยากผูกพัน. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ม.ป.ป.

ไวน์. คนที่แอบฝันใฝ่ใช่เธอเลย. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ๒๕๕๓.

สโนว์ไวท์. ต้องบอกใจให้ลิ้มเธอ. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ม.ป.ป.

หนูหงิง. ได้แต่เก็บความนัยไว้คนเดียว. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ๒๕๕๓.

Sand. ขอบฟ้าทางนี้มีคนคิดถึง. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ม.ป.ป.

Venus. เป็นได้แค่คนไร้ความสำคัญ. กรุงเทพมหานคร : โยโหม, ๒๕๕๔.

เอกสารภาษาไทย

กรรณิกา จรรย์แสง. วรรณคดีศึกษาเชิงสังคมในฝรั่งเศส. นครปฐม : คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๕.

จิรวรรณ กาญจนานันท์. เนื้อหาเพลงไทยยอดนิยม การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสนา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์. ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง. วรรณคดีสำหรับวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑.

ทาโร่. สัมภาษณ์, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

พรพิมล เจียมนาครินทร์. พัฒนาการวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : ดันอ้อแกรมมี, ๒๕๓๙.

ไพลิน รุ่งรัตน์. ปรัชญาการแห่งกวี. กรุงเทพมหานคร : คมบาง, ๒๕๓๐.

สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา. หวังสร้างศิลปินภูมิิต เพรศแพรว : การสืบทอดขนบกับการสร้างสรรค์วรรณศิลป์ในกวีนิพนธ์ไทยสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

สุมาลี วีระวงศ์ และคณะ. กวีนิพนธ์ไทยร่วมสมัย : บทวิเคราะห์และสรุปรนิพนธ์.

กรุงเทพมหานคร : ศยาม, ๒๕๕๔.

สุภางค์ จันทวานิช. สังคมวิทยารรณคดี. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๒๖.

สำนักพิมพ์ไยใหม่ [ออนไลน์] เข้าถึงจาก : www.yaimai-creative.com [๑๗ มีนาคม
๒๕๕๖].

สำนักพิมพ์ไยใหม่ [ออนไลน์] เข้าถึงจาก : www.yaimaibooks.com [๘ พฤษภาคม
๒๕๕๔].

อวยพร มลิทรากูร. ลักษณะคำประพันธ์ร้อยกรองของไทยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึง
๒๕๐๑. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘.

อภิสิทธิ์ กัมพลาวลี. สัมภาษณ์ในรายการโลกหนังสือ ออกอากาศทางสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.
FM 100.5 MHz, ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

เอกสารภาษาอังกฤษ

Hall, John. **The Sociology of Literature**. London and New York : Longman,
1979.